

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Redna cena lista:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 35.

Maribor, dne 25. marca 1910.

Letnik II.

Radi praznika izide prihodnja
številka v sredo 30. t. m.

Kralju zmagoslavja.

Čas, v katerem živimo, vedno nekoliko vpliva na naše duševno razpoloženje. Najbolj krepko in najbolj občutno pa delujeta na našo notranjost največja in najsvetejša praznika v letu: Božič in Velikonoč.

Božična noč: Vzduh je opojen s prijetnim vonjem smrečevja, tiho in rahlo, kakor bi se bali kaliti svečano tišino, hite akordi zvonov preko zasneženih planjav, v svitu trepetajočih svečk se pa naseli v naših srcih tih, svet mir, in jasno občutimo, da smo otroci Vsemogočnega.

Velikonoč: Božajoči vetrovi pihljajo preko oživiljenih livad in brstečih goric, krepko in odločno done velikonočni zvonovi v življenje dihačočega jutra, narava se koplje v morju solčnih pramenov, v nas se pa poraja radost in veselje, upanje in veliko pričakovanje, in mi se klanjamo kralju lepih in solčnih dni, kralju zmagoslavja.

Veliki teden s turobnim velikim petkom ni ravno prilagoden za razigrana čustva. Ko vidimo trpečega Kristusa, ko slišimo, kako šepetajo njegove žeje ustne: Oče, v Tvoje roke izročam svojo dušo!, se nas oprijemlje tuga in žalost. A naše misli se večkrat otresejo težkih spominov in hite naprej v velikonočno jutro, kjer se okrepijo ob veseli vesti: Kristus je vstal, aleluja!

Kristusa trpečega ljubimo in plakamo ob njegovem grobu, a bivamo pa rajši pri Kristusu-zmagovalcu. Sami smo zatirani in tlačeni, zelo sočustvujemo s preganjanimi in trpečimi toliko srčneje, a nas se polašča malodušnost in črnogledno presojo budočnosti. Vsa naša notranjost nas zato veliko bolj vleče k Oznanjevalcu moči in volje, ki nam vdihava mladost in življenjsko silo. Premagovalca teme in smrti se oklepamo.

Dolgo je človeštvo taval v temi. Željno se je oziralo proti nebu in nestrpno in obupno pričakovalo, kdaj bodo razgnali solnčni žarki neprodorne, nakopičene oblake. Pa je vstal Kristus-človek veličasten in zmagovalen, od smrti. Oblaki, katere je bil že zrahljal s svojim čudodelnim božanstvenim delovanjem in življenjem, so se razpršili. Človeštvo se je oddahnilo.

Zasijalo mu je mogočno solnce svobode in vere in je bilo kakor prerojeno.

Stoletja so minula. Zopet so se začeli zbirati na obnebu temni oblaki nevere in gospodarskega izkoriščanja. Človeštvo je pozabilo na jasno, življenje vzbujajoče in dihačočo luč na nebu in se je oklenilo hladne, življenje vničujoče materije. Gospodarski in verski liberalizem je samozavestno gospodoval in slavil triumfe. Človek je pa postal prazen, brez duha in poleta. Nevarnost je pretela, da zamre vsa notranjost in bodo hodile po zemlji žive mumije.

Pa se je uprla življenjska volja, ki tli v nas. Z vsilo se je otresla težkih spon, v katere so jo mislili vkovati in se je zatekla k luči — Kristusu. Vsi napor brezverstva in oderuštva, ki se sicer šopirita z omamljivimi frazami bratstva, svobode in pa enakosti, niso nič pomagali. Moreči oblaki so se jeli odmikati in razgibati. Življenjska volja, ki se je oklenila svojega neizčrpnega vira, svojega Stvarnika, je postala nezlomljiva. Kristus-zmagovalec ji je pokazal pot. In katoliška misel, ki edina vsebuje pravo življenjsko silo in voljo, je započela zopet prekvasati in pomlajati človeštvo. Vera v Kristusa nam daje moč in nevzdržno napredujemo.

Okosteneli nasprotniki, ki so se prvi hip v svojem nepoznanju in neumevanju vekovečnih idej, cinično in poniževalno rogali, sedaj strme in si ne vedo pomagati. Škripajoči z zobmi in s srdom v srcih morajo na vseh poljih, na katerih se vdejstuje človeški duh, vedno pogosteje pripoznavati, prisiljeni s fakti, da so njihove trditve o zaostalosti, inferiornosti in škodljivosti katolicizma ničevi.

Težki oblaki, ki so nam hoteli popolnoma zagrniti našo nebeško luč, se vedno bolj izgublajo, katoliška misel si pribori vedno več tal. Brezidejni, ateistični materializem z logičnimi izrodki sebičnosti in nemorale stopa vedno bolj v ozadje, in človeštvo, ki tudi ne mara raznih fantastičnih, modernih retigij, si vedno bolj želi: Nazaj h Kristusu! Razpoloženje za srce ogrevajoče in duha zadovoljujoče Kristove nauke je ugodno. Leto za letom se klanjajo novi tisoči Kralju zmagoslavja.

Tudi naš narod-trpin, ki mu je zaklical že nesmrtni pesnik:

Pepelni dan ni dan več tvoj,
Tvoj je vstajenja dan!

se vedno tesneje oklepa Kristusa-premagalca krivice in nasilja. Iz tega vira samo se upa nasrkati dovolj

moči za neenak boj z oholim, nepoštenim nasprotnikom. V nas živi trdno prepričanje, ki ga ne zatrejo momentani neuspehi, da se bomo klanjali enkrat osamosvojeni svojemu zaščitniku Kralju zmagoslavja. Zato praznujmo v veselju praznik zmage in solčnih dni!

Veliki teden v evropski politiki.

Nenavadno tiho je postalo v koncertu evropskih sil. Malokdaj smo že praznovali velikonočne praznike pod tako ugodnimi avspicijami za svetovni mir, kakor bomo letošnje. Ako ni vsa ta miroljubnost samo hinavščina in to premirje samo tišina pred nevihto, potem smemo res z veseljem gledati v budočnost.

Skrajni čas bi že bil, da bi popustila napetost, ki vlada med evropskimi velesilami, in bi ponehale vznemirjajoče vesti, ki vsake toliko časa razgrevajo duhove. Pa tudi ni nič čudnega! Pretirano tekmovanje v oboroževanju, ki tira države in narode v nezno dolge in povzroča, da sosed ne zaupa sosedu, ampak z mrkim in sumljivim očesom premotri vsa njegova gibanja, mora vstvariti gorka, vulkanična tla, na katerih lahko vsak trenutek kaj izbruhne.

Ravno tako zahtevajo interesi industrije in trgovine, ki se v evropskih državah povsod silno razvijajo, vedno novih trgov. To vprašanje je zelo kočljivo in nevarno, ter lahko vsak trenutek potisne države v krvave konflikte.

Zadeva novih trgov že desetletja povzroča ne ravno prijateljsko razmerje med Nemčijo in Anglijo. Hitro napredujoča, na naravnih zakladih bogata Nemčija nima dovolj trgov za svoj izvoz. Naravno, da hoče izpodriniti Angleško, ki ima v svojih imenih kolonijah dobrega odjemalca. Raditega je vsake toliko časa zašumelo med obema državama in prenapeti duhovi so že slišali bobnenje kanonov. Sedaj se je razmerje med državama nekoliko ublažilo. Kričači na obeh straneh so se morali umakniti v ozadje in v časopisju in v vsem javnem mnenju je zagospodoval neki zmeren, pomirjevalen ton.

Najbolj simptomatičen dogodek iz zadnje, predvelikonočne diplomatske kampanije je pa sporazum med Avstrijo in Rusijo. Pri aneksiji Bosne in Herce-

kam veselejše razpoloženo, kako bi se Velikonoči potem ne veselili mi drugi?" odgovori Anastazija.

Ker ji Ana ne odgovori, jo vpraša Anastazija začudeno: „Ali se vi, gospa Ana, niste nikdar veselili vstajenja?"

Ana pokima: „O, da! Pred desetimi leti, ko sem bila še deklica, tedaj je bilo tudi moje srce veselo. Radostno sem pevala Alelujo. Takrat sva se spoznala z nekim dijakom. Bilo je na Veliko soboto, ko sva si razodela — da se ljubiva.“

Ana obmolkne.

„In kaj se je zgodilo potem?"

„V zakon sem stopila z drugim. On ni imel pravega, stalnega poklica. Zato sem vzela raje nekega drugega.“

„Ali je vam znano, gospa, kaj se je zgodilo potem z onim dijakom?"

Ana globoko vzdahne in odgovori: „Žalibog, da! Postal je velik hudodelec. Padel je, ker je obupal sam nad seboj, posebno vsled tega, ker sem se jaz poročila z drugim. Dasiravnó je globoko padel, se mi vendar vedno vrača spomin na Velikonoč pred desetimi leti . . .“

„Pustite te spomine, gospa Ana, saj imate vi pridnega, dobrega moža, da si boljšega želeli ne morete. Pa tudi vaš sinček Ivo je kaj ljubeznjiv deček. Posvetite se raje z dušo in telesom njima, pa bodo vsi spomini na nekdanje mladostne dogodljaje — minili!"

„Ko bi mogla to storiti!"

Rudečica oblije Ano, a hipoma zopet obledi in nekam hlastno nadaljuje: „Nikdar ne bom in nisem imela tako vesele Velikonoči, kakor pred desetimi leti. Zakaj ne, sama ne umem.“

Anastazija prime Ano za roko in pravi: „Ljubava gospa, ali smem govoriti?"

Ana prikima.

„Draga moja“, začne ljubeznjivo Anastazija, „vstajenja Zveličarjevega se mora iz srea veseliti le tisti, ki začne popolnoma novo življenje. Glejte, gospa Ana! Vas se lotevajo nemili, mladostni spomini. Srečni niste, dasiravnó imate ljubečega moža in pa nežnega sinčka, kar bi lahko drugo na vašem mestu popolnoma osrečilo. Glejte draga, pred vstajenjem Zveličarjevim, katerega se ves svet, vsa narava veseli in radostno poje „Aleluja, Aleluja“ smo! Potolajte se, pozabite na preteklost, bodite veseli! Povzdignite nemirno in nesrečno vaše srce v višave velikonočnega veselja in osrečili boste sebe in pa še svoje!"

Ana globoko vzdihne: „Oh, še-le sedaj spoznavam, danes ob obletnici, da sem edino jaz kriva, da je postal oni dijak, kateremu sem obljubila ljubezen, propalica. Jaz, edino jaz, sem kriva njegove nesreče. Varala sem ga, polotil se ga je obup in posledica tega je bila, da je padel, globoko padel. Velikonoč je tukaj, on pa vzdihuje po moji krivdi v ječi, mesto da bi se veselil vstajenja. Ali zamorem biti vesela ob teh spominih? O, jaz nesrečnica!"

Ana vije roke in zaplaka . . . „Gospa“, jo tolaži Anastazija, „kot prijateljica vaša vas rotim in prosim, otresite se teh mladostnih misli in spominov. Glejte, vaš mož vas tako iskreno, tako pristrčno ljubi, kažite mu tudi vi večjo ljubav in videli boste, da ne bo veselejšega vstajenja, kot v vaši družini. Nemilo usodo onega nesrečnega pa ne pripisujte sebi, kajti če bi bil imel kaj vere v Boga v srcu, ne bi bil zašel tako daleč.“

Te besede niso ostale brez učinka. Ana se nekoliko potolaži in dokaj negotovo, a vedno bolj odločno pravi:

„Kako mi je srce nemirno. Neko notranje čustvo mi narekuje, naj spremenim dosedanji tok življenja. Da, gospa, slušati vas hočem. Vstajenja zvon

PODLISTEK.

Vstajenje.

Na vrtni klopici sedi gospa Ana. Roka ji omahne. Zlatovezana knjiga, po kateri je poprej listala in sempatje čitala kak odstavek, ji pade iz rok. Gospa se nekam leno nasloni nazaj na klopico in zasniiva. Čuti tople solnčne žarke in prijeten vetriček ji boža lica. V dremajočem polsnu premišluje o tem, kar je čitala v knjigi. Posebno zanimal jo je sestavek: „Velika noč in razni narodi.“ Različna čustva se porajajo v njeni duši. Velika noč je tukaj. Vse se je veseli. Še drobne ptičice žvrgole danes veselejše in ljubkeje, kot bi znale, da se bliža vstajenje, a ona je otožna, nesrečna.

Ana se zopet vzdrami. Solnce sije vedno milejše, toplejše. Ozre se po belocvetoči črešnji v vrtu, potem upre oko v ozeleneli gozd, kjer je začelo brsteti in poganjati drevje in grmovje. A končno se ji ustavi pogled tam na severu, kjer kipe sinje gore, še pokrite s svežim snegom in ledom, proti nebu.

Da bi Velikonoč preživela v planinskem zraku, je prišla Ana s svojim možem Mirkom v vas Brstje, ki je slovela kot kraj s posebno zdravim podnebjem in mnogimi naravnimi krasotami.

Sedaj pride k gospej Ani počasnih korakov, vezajoč šopek vijolic, nadučiteljeva žena Anastazija.

Veselo pravi samevajoči Ani: „Za mojo Ivanko sem nabrala vijolice, da si jih vzame seboj k velikonočni procesiji.“

„Kako se vendar morete vi tega tako veseliti“, de Ana.

„Danes je vendar vstajenje Gospodovo, ki se ga veseli vsa narava. Cvetlice, ptički, vse, vse je ne-

govine se je bilo polotilo Rusije neko mrzlično, sovražno razpoloženje. Nočemo preiskovati, kaj je bilo temu vzrok, omenjamo samo, da se splošno povdarja, da je mnogo pripomoglo k napetim odnosom med sosednjima državama osebnostna razdraženost in pikarnost obeh vodilnih diplomatov — Aehrenthala in Izvoljskega.

Sedaj je to neprijetno razmerje ponehalo. Naša država in Rusija so se dogovorile radi Balkana, ki je najbolj nevarno iztočišče za razne konflikte, in odkar je prenehala znana enketa, sklenjena v Münchenu, nastale so zopet normalne razmere, katere smo pogrešali. Gojimo trdno prepričanje, da bo ostalo prijateljsko razmerje naše države z mogočno Rusijo trajno. Upamo pa tudi, da prijateljski odnosi z Rusijo ne bodo slabo vplivali na naš notranje-političen položaj. Odvzeta bo kričavim Nemcem trditve, da drži kvišku Avstrijo edino njena zveza z Nemčijo, in da je radi tega nujna zahteva vse naše zunanje politike prepotenca Nemcev v Avstriji.

V precejšnji zvezi z ugodnim razmotanjem razmer med Avstrijo in Rusijo, so gotovo tudi potovanja bolgarskega in srbskega kralja v Petrograd in Carigrad. Nemstvo sicer milo toži, da je Avstrija doživela v svoji zunanji politiki popoln polom, a to utemeljuje s tem, ker so v Carigradu zapihali drugi vetrovi, in je prodiranje Nemčije proti jugovzhodu onemogočeno. Tugujejo avstrijski Nemci, ker vidijo, da so se fantastične sanje Prusije glede na Malo Azijo, Mezopotamijo in še druge pokrajine razblinile.

Mi te žalosti ne moremo deliti, tudi ne, ako si bosta res bolgarski in srbski knez s svojimi potovanji priborila nekaj novih železnic; prvi zvezo s Solunom, drugi pa z Antivari. Ako so se razmere v tem oziru za našo državo nekoliko neprijetno zasukale, je to le nujna posledica naše pogrešene balkanske politike, ki je hotela imeti na Balkanu robotnike, in ni nič upoštevala individualnosti balkanskih narodov. Naj bo to dobro navodilo našim diplomatom, da bodo tok balkanske, sploh jugoslovanske politike popolnoma spremenili. Avstrija naj se otrese vpliva Nemčije, ki jo izrablja v teh pokrajinah kot svojega eksponenta, in naj započne politiko, ki odgovarja dejanskim razmeram države, v kateri je dve tretjini Slovanov, pa ne bo doživela več nepotrebnih blamaž.

Naši principi v tem oziru so: Skrbeti je potrebno, da se država ne zaplete v krvave boje, ampak, da se vsakokrat ojači mir. Gledati se mora na to, da se sosedja ne odbije z oholim preziranjem, ampak da se ga, upoštevajoč njegove težnje in želje, priklene v svoje politične sfere in zainteresira za lastne zahteve.

Iz obeh teh dveh vzrokov pozdravljamo sedanjo politično konstelacijo, ako tudi ne bo trajna, in bodo mogoče razni zakulisni intriganti zopet vse skvarili.

Liberalci — izdajalci.

Ko smo prvokrat čitali famozni komunike Zveze južnih Slavena glede na naše vseučiliško vprašanje, nismo mogli verjeti lastnim očem, ter smo se čakajoč pojasnila vzdržali vsake kritike. Toda čakali smo in čakamo zastonj. Hofrat Ploj, ki drugače tako rad pošilja popravke „Straži“ za vsako malenkost, to pot molči. Akoravno so dotični komunike prinesli vsi dunajski listi in je vprašanje, katerega se tiče, silno važno, vitalnega pomena za nas Slovence, gospod

vzbujajo tudi mojo dušo k novemu, drugačnemu življenju. Pozabiti hočem na prošle dni . . . Tudi jaz hočem zapeti radostno „Aleluja!“ Hočem, hočem . . .!

Po potu sem od gozda prihaja Mirko. Mali Ivo poskakuje veselo ob očetovi strani. V ročicah drži šopek vijolic. Bolj ko se Mirko bliža ženi, bolj se mu mrači obraz. Dasiravno sta že osem let poročena, Ana še ni nikdar prav ljubeče z njim občevala. In Mirko je bil prepričan, da ga žena ne ljubi, in ga je poročila samo zaradi njegove dobre službe. A Mirko je potrpeč . . . Ljubil je Ano vroče, iskreno . . .

Mali Ivo zdira naprej in poda materi vijolice: „Nate, mama, velikonočno darilce od vašega Ivota!“

Ana vstane, se vzravna, potem pa pritisne sinčka k sebi in vsklikne: „Oj, zlato dete moje!“

Mirko gleda začuden: Ali ga je res uslišal Vsemogočni? Skoraj neverjetno!

Ko izpusti Ana sinčka, pade pred moža na kolena in med bridkimi solzami prosi: „Mirko, moj Mirko, odpusti! Pri vstajenju Gospodovem ti obljubljam slovesno, da bom odslej drugačna. Tebi in sinčku bom skazovala oddaj več ljubezni, več sočutja. Obhajati hočem tudi jaz veselo vstajenje!“

Vroče sta se objela Mirko in Ana ter sta pomlajena in oživljena odšla v hram božji, se zahvaliti od mrtvih vstalemu Zveličarju za milost prerojenja.

Ana je pozabila na turobne, mladostne spomine, ljubila je odslej vroče svojega moža in v vsej družini se je naselila prava sreča, zadovoljnost in mir.

Parabole.

Pismo mlademu možu in obenem predgovor.

Ljubi prijatelj!

Če že ne iz definitskih nauk, se bodeš pa gotovo spominjal iz Goethejevega „Fausta“ besedice: „Postati morate kakor Bog.“ To je stara in na videz

hofrat še vedno molči. Raditega je gotovo, da je komunike avtentičen in ne kakor hoče natveziti „Slov. Narod“ lahkovernim ovčicam, samo izmišljotina dunajskih žurnalistov. Mi smo čitali v dunajskih listih že popravke in izjave hofrata Ploja in drugih članov Zveze južnih Slavena, ki so se tikali navadnih malenkosti in vsakdanjosti. Ne moremo si misliti, da bi se sedaj nihče ne oglasil in ne povedal fakičnega položaja. Stvar, za katero se gre, je veliko preresna, da bi se z njo vganjale trivialne politične burke in slepila javnost.

Da je izdajalstvo slovenskih liberalcev v zadevi slovenskega vseučilišča res popolno, nas uverja tudi pisanje „Slovenskega Naroda.“ Najprvo korajžno trdi, da je komunike o sklepih Zveze južnih Slavena neavtentičen, da ni oficijelne izjave. To je silno jalov izgovor. Stalna parlamentarna navada je, da izdajo klubi o svojih posvetovanjih komunike, ker s tem omogočijo drugim skupinam in vladi zavzeti stališče ali pa naznanijo, da še ni definitivnih sklepov. Da bi ravno veliki parlamentarec Ploj kot predsednik Zveze južnih Slavena opustil to navado, je neverjetno.

Se bolj dvomljivo pa zveni, ko „Slovenski Narod“ potem na vsa usta trdi, da se sklepi Zveze južnih Slavena krijejo s sklepi Narodne zveze in da junktim med slovenskim in italijanskim vseučiliščem še nadalje obstaja.

Na podlagi teh dveh trditvev potem nesramno napada Slovenski klub, češ, da hoče razdreti slovo v tem vprašanju. Ta je lepa! „Slovenski Narod“ pravi, da ni nobene oficijelne izjave, sam potem pa veselo zagotavlja, da so zgorajšne njegove trditve prave. Zakaj raje ne poskrbi za oficijelno izjavo ali pa vsaj ne pove vira, iz katerega zajemlje svoje tolažljive vesti.

Vse „Narodovo“ kričanje, katerega se je oklenil, akoravno bolj ponižno „N. Dnev.“, je farbarija. Slovenski liberalci v zvezi z nekaterimi zastarelimi politiki hočejo napraviti s slovenskim vseučiliščem kako nelepo kravjo kupčijo. Da bi pa javnost zaslepili, mečejo v svet drzne trditve in jih opremljajo z brezštevilnimi insinuacijami in sumničenji. Na ta način mislijo omiliti početje svojih političnih varovanec.

Pa ne bo šlo! Slovensko vseučiliško vprašanje je po izdajstvu slovenskih liberalcev zaovoženo, to stoji! Tega sramotnega pečata se naši liberalci ne bodo nikdar znebili.

Politični pregled.

K dunajskemu županskemu vprašanju.

Kakor smo v zadnji številki poročali, bo postal sedaj dunajski župan dr. Neumayer. To je pa le začasno. Kakor hitro bo sedanji trgovinski minister dr. Weißkirchner prost obvez, ki jih je dal kroni in vladi, bo izstopil iz kabineta, in bo izvoljen za dunajskega župana. Da se to gotovo zgodi, najbolj jasno pričča adresa, ki so jo dne 24. t. m. odposlali krščansko-socialni mestni in občinski svetniki iz 21 dunajskih okrajev dr. Weißkirchnerju. V tej adresi pozivljajo trgovinskega ministra, naj sprejme župansko mesto, kakor hitro mogoče. Adresa zagotavlja Weißkirchnerja, da bodo vsi krščansko-socialni občinski odborniki njegga enoglasno izvolili.

prav neznatna bešeda. In vendar obsega — kakor je sprevidel že Heine — vse novejšo, najnovejšo in prav najnovejšo modroslovje.

Ljubi prijatelj — ti bi bil prav gotovo rad tak kakor Bog. Ta želja je opravičena, da, najbolj opravičena izmed vseh želja, kajti mi živimo pravzaprav le zato, da postanemo Bogu jednaki. Vendar ne pojdi — če ti smem kaj svetovati — k doktorju Faustu vprašati, na kakšen način in s kakšnim sredstvi se to doseže.

Kakor nam je namreč razodel Goethe, je vrgel dobri Faust svoj doktorski plašč raz sebe ter oblekel galantne nogovice in ostre črevlje. In ta, ki sedi na častitljivi doktorjevi stolici in ki ima doktorski klobuk globoko na obraz potisnjen, je — kakor tudi od Goetheja veš — satan sam. In nasveti, katere ti daje, niso dobri — kar vendar sam prizna, kadar je sam.

Kajti, ko ga je zapustil mladi Baccalaureus ves omamljen, da okusi vse žareče sadove zlatega drevesa življenja, tedaj se Mephisto glasno zasmee in zavpije zasmehljivo:

Staub sollst Du essen und mit Lust,

Wie meine Muhme, die berühmte Schlange!

Prav hudo in neprijetno je plaziti se po trebuhu kakor kača in jesti prah, in človeku ne pomaga veliko, četudi se zraven počuti, da je hudičev bratranec in peklenški rojak. Kajti kdor v blatu na trebuhu, spozna slednjič, da na vsem tem pravzaprav ni veliko, in pred vsem se spomni na zgubljenega sina, ki je hrepenel nasititi se od tega, kar so žrle svinje, — kar pa za rojenega človeka ni posebno redilno.

Ne vprašuj torej rajši pravi nič dr. Mephistofela.

Toda — oprost, da ti hočem še nadalje svetovati — ne pojdi niti k profesorju Wagnerju! Saj se ga spominjaš — prejšnje čase je bil dr. Faustov famulus, toda odkar je odpeljal hudič doktorja na vinski sod, je imel suhi plazilec lepe dneve. Zdaj je on

Po „krvavi“ seji na Ogrskem.

Že v zadnji številki smo zagotavljali, da bodo brutalni nastopi v zbornici imeli za Khuena in njegovo stranko ugodne posledice. To se vedno bolj vdejuje. Khuen in poljedelski minister bosta kmalu ozdravila, rana pa, ki si jo je zadala s temi nastopi Justhova stranka, se ne bo tako kmalu zacelila. — Ljudstvo ni zadovoljno s „patriotičnimi čini“ nasilnih poslancev in splošno razpoloženje je za Khuena ugodno. To je v toliko razveseljivo, ker je zopet enkrat krona izšla kot zmagovalka iz boja z ogrskimi šovinisti.

S pesimizmom pa nas navdaja dejstvo, da je vrhovni voditelj na Ogrskem grof Tisza, ta prototip oholega, zastarelega Mažara. Pod egido tega moža ne bodo zasijali narodnostim lepši dnevi in tudi mažarske zahteve nasproti Avstriji se ne bodo zmanjšale. Spremenila se bo edino taktika, cilji pa bodo ostali.

Sedaj se vršijo preiskave proti poslancem Justhove skupine, ki so se vdeležili naskoka na ministre. V preiskavo so pritegnili že 27 poslancev, ki so osumljeni napada. Tudi o zloglasnem Polonyju se širijo obdolžujoče ga vesti.

Volitve v bosanski sabor.

Volitve v Bosni in Hercegovini se vrše od 18. do 28. maja. Volilne liste bodo razpoložene od 11. apr. naprej.

Agitacija je pri vseh strankah že zelo živahna. Hrvaška narodna zajednica je imela 22. t. m. že 1. volilni shod v sarajevskem okraju. Predsedoval je dr. Mandić. Moslemini se pripravljajo za veliko narodno skupščino, na kateri bodo sklenili program in postavili kandidate za sabor. Tudi druge stranke se pridno gibljejo, in bo volilna borba silno vroča.

Potovanje kralja Petra.

Kralja Petra je car prav pristržno sprejel. Pri slavnostni gostiji na čast kralju Petru v Carskem selu, je car v ruskem jeziku napil kralju Petru; pozdravlja prijateljsko razmerje, ki veže oba sorodna naroda, in je izjavil nado, da bo prihod kralja Petra v Petrograd brezdvomno utrdil mir in red, ki ga Srbija potrebuje za svoj razvoj. Kralj Peter je odgovoril s toastom, v katerem se je zahvaljeval carju za prijazen sprejem. Dejal je, da je sledeč starodavnim slovanskim tradicijam, najprej obiskal sorodno slovansko Rusijo. Dejal je, da bodo carjeve besede našle navdušen odmev v vseh srbskih sreih. Slednjič je napil carju in carski hiši ter celi Rusiji. Kralj Peter je dne 23. t. m. posetil carico-mater, soprogo carja Aleksandra III., in ostale člane carske rodbine. Obedoval je ta dan v srbskem poslanstvu. 24. t. m. dopoldne je posetil ministrskega predsednika Stolipina, ministra zunanjih del Izvoljskega, in finančnega ministra Kokoveva. Popoldne si je ogledal trdnjavo Petropavlovsk, obiskal mavzolej, kjer je ob krsti carjev Aleksandra II. in Aleksandra III. položil srebrne lovorne vence. Ob pol 3. uri popoldne je sprejel diplomatski kor.

Hrvaški sabor.

V seji dne 22. marca popoldne je imenoma seljaške pučke stranke govoril njen voditelj poslanec Stjepan Radič. V svojem govoru se je bavil s programnimi izvajanjmi novega bana Tomašica. Izjavil je, da

jedna izmed najbolj bliščečih luči modernega sveta.

Kajti dočim ti podaja dr. Mephisto čarobno piščalo, po kateri uzreš v vsaki ženski, ki jo srečaš, lepo Heleno, te uči profesor Wagner najpogubnejše vseh umetnosti — umetnost, s katero se proizvaja homunculus.

Homunculus je, kakor veš, majhen človek, ki se izdeluje umetno v kaki retorti ali posodi. To so bile sanje vseh srednjeveških zlatarjev in najvišje upanje vseh alkimistov; toda še-le profesorju Wagnerju se je posrečilo, resnično homuncula izvršiti — tega malega, umetnega človeka v stekleni posodi, ki je v vseh svojih delih prav kakor resničen človek in vendar umetnost, skozi in skozi umetnost.

Ali nisi, ljubi moj mladi prijatelj, še nikoli srečal takega homuncula? Na svetu jih je dosti, ne vidi se pa vedno posode, v kateri žive. Če pa kdo seže z roko, da bi se ga dotaknil, zadene ob steklo — mrzlo, gladko steklo, katero jih obdaja.

Jaz poznam skrivnost, kako se homunculus izdeluje, obiskal sem namreč laboratorij profesorja Wagnerja.

„Kdor hoče biti resnično božji, Bogu podoben“, je govoril večkrat s svojim raztresenim glasom, „mora v sebi ustvariti homuncula — mora se spremeniti v homuncula.“

Najprvo se je bilo treba skrečiti, kolikor mogoče zmanjšati se. V ta namen je priporočal profesor najmočnejše kise in najbolj privijajoče kisline moderne literature. Treba je bilo zbrati se v sebi samega, osredotočiti se v samem sebi, postati jaz, nič drugega kakor — jaz.

In potem je trebalo spremeniti svojo posodo v steklo, napraviti se prozornega, a tako, da se mu ne more nihče približati — fin in kompliciran stvor, ki se kaže pod steklenim pokrivalom.

Tako se je postalo — in tako se postane — to, kar imenuje Wagner homunculus in kar se imenuje tudi umetnik, un artiste pur, za katerega ne biva ni-

bo on in njegova stranka vlado podpirala, če bo ona kaj več storila za blagor dežele. Radič se tudi veselil ustanovitve hrvaškega samostalnega upravnega sodišča, ki ne bo več toliko pod mažarskim uplivom. On in njegova stranka zahtevata volilno reformo na podlagi pravičnosti, ter zato pozdravlja vladni predlog. Čudno je, da je Radič hvalil vlado bana Tomašica, ki dosedaj mažarskega režima še ni spremenila. V tej seji je govoril tudi znani resolucijonaš Supilo, ki pa je zavzel novi vladi nasprotujoče stališče. Socialni demokrat Korač se je izjavil proti banovi vladi. Ban Tomašic je opozicijskim govornikom odgovarjal in izjavil, da bo on imel pred očmi vedno le blagor Hrvaške. Lepe besede! — V hrvaškem saboru se mlati vedno le prazna slama. Mnoge raznolike izjave, prepiri, dolge, suhe debate, in Hrvaška — je rešena!

Raznoterosti.

Še enkrat opozarjamo vse pristaše S. K. Z., da se zanesljivo udeležijo (velepomembnega občnega zbora S. K. Z. dne 24. marca v Mariboru. Ob velikonočnih praznikih agitirajte zaupniki! med našimi možmi za udeležbo, da bo ta shod sijajna manifestacija naše misli na slovenskem Stajerju! Na velikonočni torek vsi v Maribor!

Iz šole. Gdč. Lojzica Ferlež je premeščena iz Lembaha v St. Jurij v Slov. gor.

Opozarjamo na inserat gospoda Pograjca, ki je pripravljen dajati del provizije, ki odpade na njega pri zavarovanju za življenje, za obmejne Slovence.

Slovensko vseučiliščno vprašanje je stopilo v drug štadij, vrženo je namreč na poti, ki pelje do njegovega realiziranja, za dobro točko nazaj, in to po krivdi tistih kosmatih konservativcev, liberalcev in radikalcev, ki so v državnem zboru zbrani v Zvezi južnih Slovanov.

Ta zveza je namreč izjavila, da ne nasprotuje vladni predlogi o ustanovitvi italijanske pravne fakultete na Dunaju, pustila je torej pasti junktim med slovenskim in italijanskim vseučiliščem. (Narodna zveza, to je zveza vseh jugoslovanskih poslancev, je v zadnjem poletju na predlog dr. Šusteršiča sklenila: „Dopusti se ustanovitev laške pravne fakultete bodisi na Dunaju ali v Trentinu le pod pogojem, da se zajedno ustanovi tudi slovenska visoka šola v Ljubljani.“ To zahtevo je torej Zveza južnih Slovanov pustila popolnoma pasti v vodo, ne da bi prej o tem obvestila Narodno zvezo.

To je zopet čin hofratske politike, ki dela slovenskemu narodu samo škodo in mu še nikdar ni prinesla prave koristi. Kaj poreče k temu dr. Ribar, kaj Vseslovan Hribar, kaj narodnovneti Roblek in pa druge veličine Narodne stranke? „Narodni Dnevnik“ se v svojem narodnem radikalizmu samo upa povspeti do ponižne prošnje za skorajšnje pojasnilo. Da, če bi bili to storili naši poslanci, bi liberalni listi izlivali na nje kar cele kadi gnojnice in ne bi mogli najti dovolj zabavljic in zasmehovank, in ne dovolj surovih besed, katerih sicer liberalnim olikancem ne zmanjka tako lahko. Pa storili so to liberalci in liberalni zavezniki, in proti tem je treba biti uljudnim. Navsezadnje se bodo še nemara liberalci sami prepričali, da so izvršitvi slovenskega vseučilišnega vprašanja dozdej samo še škodovali in da je morebitna ugodna rešitev tega vprašanja, kakor sploh obramba vseh naših narodnih koristi edino-le v rokah krščanskih narodnih poslancev.

česar drugega kakor notranjost steklenega zvona — jaz . . .

Ne bodi tudi noben homunculus, ako hočeš biti podoben Bogu!

Ne daj, da bi te vodil dr. Mephisto, da bi te poučeval profesor Wagner — o ne! Pojdi pa v šolo — h komu? H komu drugemu, kakor k ubogi, zapejlani Margareti!

Pač res — doktor Faust, njen duhoviti in nezvesti ljubimec. Njena nadarjenost je celo bolj srednje vrste, toda njeno srce je zlato. Njena ljubezen je kakor dragoceno mazilo — ki se izliva po nevrednih nogah . . .

In to je njen način, po katerem se postane Bogu podobnim — kraljevi način trpeče ljubezni. Ona se mnogo pokori, zato ji je mnogo odpuščeno. Ona trpi mnogo, zato je mnoge očistena. Skozi vice globokih bolečin vodi Margaretina pot k Bogu.

In ko se bliža ubogemu doktorju Faustu poslednja ura — ko je dosegel svoj namen, ki obstoji v najvišji posvetni sreči, in ko je ravno radi tega (tako uči Goethe) padel hudici v roke — tedaj j odrešen na priprošnjo one, kateri je nekdanj strl srce, in katera potegne sedaj — bela in sveta — pogrezajočo se dušo proti nebesom.

Goethejev Faust ni mogel postati sam Bogu enak. Mephisto je lagal, kakor vselej laže. Toda po ljubezni in trpljenju je šla Margareta pred njim in dosegla namen, po katerem je on zaman hrepenel — dosegla ga je po skitem, krajšem potu.

In najti to skrivno pot, to tajno pot do namena — to je naloga nas vseh — zlasti za tistega, ki ima še mlado kri in čisto srce.

Tvoj prijatelj

J. Jørgensen.

Slabotno brani „Narodni Dnevnik“ Zvezo južnih Slovanov glede na ono zloglasno izjavo o italijanski pravni fakulteti na Dunaju. Narodni radikalec, ki se sicer kar topi najlepših fraz o obrambi slovenske narodnosti in njenih življenjskih potreb in je že dostikrat slovensko vseučiliščno vprašanje proglasil kot prvo našo kulturno vprašanje, naenkrat kaže veliko obzirnost in slabotno popustljivost v tej veleni stvari. Ne da bi ostro obsodil izdajstvo naših narodnih teženj in pozval Robleka in Ježovnika, da izstopita iz zveze, kjer se vladi na ljubo naše vseučiliško vprašanje zapostavlja za tujenarodnim italijanskim ter se tako pomaga zavlačevati ad calendas graecas, še brani to slabotno in sramotno izdajstvo z besedami, posnetimi po „Slov. Narodu“, svojem duševnem očetu. In potem pa po zgledu kakega širokovestnega advokata skuša celo krivdo zvaliti na nasprotnika svojega varovanja, v tem slučaju na ramena krščansko-narodnih slovenskih poslancev. „Narodni Dnevnik“ namreč piše, da leži glavna odgovornost za eventuelni neuspeh na ramah klerikalcev. To je torej liberalna morala: lastne grehe nakladati na druge ljudi, ki niso ničesar zakrivali, sebe pa delati in kazati nedolžne. To je perfidnost in hudobija, katere so v svoji lumpariji sposobni samo še liberalci. Pošten človek pa se s studom obrne od take politične in moralne propalosti . . .

Razglednice s sliko naših slovenskih deželnih poslancev je založila Slovenska kmečka zveza. Poslanci so dobro zadeti in razglednice prav okusno izdelane. Komad stane 10 vin. Dobivajo se v prodajalni tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

„Narodnemu Dnevniku“ ni prav, da smo nekoliko izprašali narodno vest našim narodnim trgovcem. Sodi, da je to samo navadno sumničenje in obrekovanje, dokler ne povemo imen. Gospodje, sumničiti in obrekovati znate vi, mi pišemo resnico. Današnja številka že prinaša ime enega izmed tistih slovenskih trgovcev, ki pošiljajo slovenskim odjemalcem nemške cenike. Če nas boste izzivali, bomo prinesli še druga imena. Če bo pa to v prid dotičnim trgovcem, ne vemo; škodo naj pripišejo svojim varihom, liberalnim listom. Če naposled mariborski dopisnik „Narodnega Dnevnika“ misli, da je vseeno, ali da slovenski trgovec kaj tiskati v nemški Mostböckovi, ali pa v slovenski, Cirilovi tiskarni, ne vemo, ali bi se bolj čudili neumnosti ali pa hudobnosti te trditve. Opozarjamo samo na to, kak hrup bi se dvignil med našim narodnim trgovskim svetom, če bi se iz zamenjave slovenske Cirilove tiskarne z nemško Mostböckovo po „Nar. Dnevniku“ izvajala ta praktična posledica, da bi se narodni trgovci zamenjali z nemškimi.

Blamažci. Odkar so dobili šentlenartski Nemci in posilipemci nemško šolo, nastopajo dan za dnevom vedno bolj drzno. Posebno pa okušajo prenapetost nemškonacionalnega duha šentlenartski Slovenci. Posebno imajo pristaše „Stajerca“ in Malika na piki priljubljenega gospoda kaplana Pavliča. Gostilničarju Schifko-tu ni bilo ljubo, da je gospod kaplan njegovo hčerko v nemški šoli imenoval Živko, kakor je ime zapisano v matičnih knjigah. Sploh se v St. Lenartu in Slovenskih goricah to ime izgovarja vedno le Živko in ne Schifko. [Gospod kaplan je bil vsled žaljenja od strani Schifko-ta primoran vložiti tožbo. Dne 18. januarja t. l. se je vršila pred okrajno sodnijo v St. Lenartu obravnava, pri kateri je bil Schifko obsojen na 50 K globe. Živko recte Schifko je vložil priziv in tožbo proti gospodu kaplanu Pavliču. Pri vsklicni obravnavi na okrožni sodnji v Mariboru dne 23. marca je bila prvotna obsodba potrjena, gospod Pavlič pa oproščen. Schifko mora plačati tudi vse pravne stroške. Nemštvo je zopet za eno blamažo bogatejše.

Dr. Luegerjev grob. Kakor znano, so položili dr. Luegerja začasno v grob njegove matere. Namen, ki so ga imeli, da bi namreč že letos prenesli truplo v krypto, ki jo bodo zgradili pod glavnim oltarjem cerkve na osrednjem pokopališču, se je opustil. Ta cerkev je nova, in ne bo še tekom tega leta dovršena. Grobnico bi sicer lahko pripravili poprej, a odločili so se, da bodo prenesli dr. Luegerja in njegove stariše šele potem v njo, ko bo cerkev popolnoma izdelana. Zato se je sedaj določilo, da bodo prenesli pokojnega župana šele prihodnjo spomlad ob obletnici njegove smrti. Pri tej priliki se bodo vršile velike spominske slavnosti.

Slovenski trgovci v gosteh v Zagrebu. Zagrebško trgovsko društvo Merkur priredi dne 3. aprila na streljišču v Zagrebu koncert s plesnim venčkom. Te prireditve se udeleži tudi slovensko trgovsko društvo Merkur iz Ljubljane s popolnim svojim pevskim zborom. Merkurjevemu izletu v Zagreb se pridruži tudi mnogo slovenskih trgovcev in drugega občinstva. Hrvatski listi pišejo, da bodo hrvatski trgovci svoje slovenske goste sijajno sprejeli in da bodo pri tej priliki priredili veliko manifestacijo hrvatsko-slovenske vzajemnosti.

Strah pred Slovenci. Mestni svet v Gradcu se je bavil v seji dne 23. marca z veliko nesrečo, ki pretili nemškemu značaju mesta Gradec. Mestni svetnik Piehler je stavil nujni predlog, da se naj sestavi odbor, ki bo varoval in čuval graško nemštvo. V predlogu pravi predlagatelj, da obrtništvo v Gradcu prehaja vedno bolj v slovenske roke, in se je bati, da bodo slovenski trgovci in obrtniki preplavili Gradec. Izvolil se je res tak odbor, ki si je stavil nalogo, da zabrani „prodiranje Slovencev proti Gradcu“. — Povzročil je ta nujni predlog naš prijatelj „Grazer Tagblatt“, ki je dne 20. marca v dolgem uvodnem članku

„Die Slaven in Graz“ naslikal svojim lahkovernim čitateljem slovenskega zmaja, ki si hoče podjarmiti nemški Gradec. Člankar piše, da se leto za letom množe slovenski obrtniki v Gradcu, in da ta pojav ni za „špas“. Mi pa pravimo, da je treba graške Slovence pošteno organizirati, pa bo Gradec res zgledal nekoliko drugače. Gradec je največje slovensko mesto. Na prej pred vrata Gradca!

S. K. S. Z. (pevski odsek) priredi na velikonočni ponedeljek izlet v Slivnico. Odhod točno ob 2. uri popoldne iz glavnega trga. V slučaju neugodnega vremena odhod z vlakom ob 1. uri 40 minut popoldne. V Slivnici prosta zabava v restavraciji Lobnik (poleg postaje). Vsi p. n. somišljeniki in somišljenice dobrodošli!

Iz sodnijske službe. Prestavljen je sodnik dr. Ambrož Petrowitsch iz St. Lenarta v Slovenskih goricah v Ptuj; Janez Sernec iz Gornjegrada v Šmarje pri Jelšah; dr. Herbert Fischer k višji deželni sodnji v Gradcu. Sodnikom so imenovani avskultanti: dr. Rupert Celestiner, Anton Kajfež, dr. Feliks Rakovec, Rudolf Križek in dr. Jožef Fišinger.

Za 50 kron iščejo hočki stiskani kristjani, po domače nemškutarji, neko sredstvo, s katerim bi č. g. kaplana Krajnea spravili iz Hoč. To kaže veliko uboštvo in revščino hočkih, Nemcev. Bi sicer več obljubili — č. g. kaplan Krajne je večje žrtve vreden — pa najbrž nimajo: nemška rajfajzenova kasa je dobila mogočno konkurenco v slovenski posojilnici, in učitelj Gatti je sicer baje kapitalist, toda razpoložnega kapitala ima bore malo. Nekaj pa nas uči ta inserat. G. kaplan Krajne je mož, ki mu v javnosti v celih Hočah ne more nihče najti nobene hudobije, in sedaj „stiskani kristjani“ iščejo okoli po svetu kak njegov delikt. Pa zastoj ves trud. Na poštenem življenju kaplana Krajnea si boste razbili svoje — butice.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju so dalje poslali: 225 K: Ljubljanska kreditna banka; 200 K: Posavcevi na Dunaju; po 100 K: inž. Gustav Pibrouz, tehnični vodja na Dunaju, in Hranilno in posojilno društvo v Ptuj; po 50 K: Mestno županstvo v Kranju, posojilnica v Ribnici, in Kmetška posojilnica na Vrhniki; po 30 K: dr. Karol Hinterlechner, Dunaj, Obrtno pomožno društvo v Ljubljani, in Okrajna hranilnica v Ormožu; po 20 K: g-a Ana Dobida v Trstu, K. A. na Jesenicah, Hranilnica in posojilnica na Dolu, Posojilnica v Framu in na Vranskem; 12 K: Posojilnica v Vojniku; po 10 K: dr. Matko Heric, profesor v St. Pavlu, Minka Hrašovec v Radovljici, dr. Ivan Jenko, primarij v Ljubljani, dr. Leopold Poljanec, c. kr. prof. v Mariboru, Jurij Šenk, p. d. Makek, Ježersko, in dr. Klement Seshun, odvetnik na Dunaju; 6 K: dr. Karol Janežič, Volosko; po 5 K: notar Jak. Kogej v Postojni, Jak. Vrečko, c. kr. pošt. nadkom., Zader, in dr. Fr. Žizek, Gradec; po 4 K: Jelena Bavdek, dr. Fr. Detela, vlad. svetnik v Ljubljani, in Ivan Šorli, c. kr. nam. svetnik, Pazin; po 2 K: Fr. Abulner, Ljubljana, prof. Mart. Mastnak, Gorica, in prof. Saša Šantel, Pazin; 1 K: župnik Bolt. Bartol, Sp. Bernik. Skupaj 1067 kron. — Odbor se iskreno zahvaljuje za poslano darove in prosi z ozirom na veliko potrebo novih podpor. Darove sprejema društveni blagajnik Ivan Luzar, nadrevident juž. žel. v p., Dunaj II. Reisnerstraße 27.

Liberalno — narodno — pa še radikalno povrh. Mariborski člani absolutnega narodnjaštva, prvaki, slogaši in ovinkarji bodo postali sčasoma sila slavni. Posebno kar se tiče naše občne zahteve, da zadobi slovenščina na naših železnicah veljavo in svoje pravice, imajo ti gospodje svoje specifične in originalne nazore. Evo dokaza! Dne 18. marca sem na mariborskem kolodvoru v slovenščini zahteval vozni listek. Poslušajoči uradnik mi ga proti predloženemu denarju ni hotel dati. Kričal je nad menoj: „Ich versteh' nicht windisch, redens deutsch!“ A jaz sem ostal pri svojem. Šele ko sem zahteval pritožno knjigo in sem v slovenščini zapretel uradniku, da bom se potem našega državnega poslanca pritožil na direkcijo, mi je dobri mož z vidno jezo dal vozni listek. Za menoj je stal pri blagajni mož, ki velja pri naših liberalcih za hudega narodnega radikalca. Ta je poslušal moj prepričanje z uradnikom, ter je večkrat proti meni prezirljivo namrdnil svoj liberalni obrazek. Za malenkostno se mu je zdelo, da človek, ki ni aboniran na liberalno narodnjaštvo, provocira s slovenščino.

Radoveden sem bil, kako se bo kregal ta supra-narodnjak z uradnikom, ter sem počakal. A v moje začudenje se je ta vzor-narodnjak poslužil blažene nemščine. Ne vem, ali iz strahu pred tem uradnikom, ali policajem, ki je bil v bližini, ali pa vsled globokega spoštovanja do nemščine. To je pa že višek narodnjaštva in radikalizma obenem! Svetovati bi bilo, da bi gospodje „narodnjaki“ šli za nekaj časa v šolo k našim koroškim bratom, ki se ne strašijo ne policajev, ki jim pa tudi ne zleze srce v hlače, če kak nemškonacionalni železniški uradnik noče razumeti slovenščine. Slava liberalnemu narodnjaštvu in rodoljubju!

Slovaški župnik Hlinka in ogrska vlada. Pred dnevi se je poročalo, da je slovaški župnik Hlinka, ki je prestal triletno ječo, zopet poklican nazaj, da prestane še en mesec kazni. Kakor pa se nam poroča, biva župnik Hlinka v Ružombergu (Roszahegy), kjer se prav dobro počuti. Dne 13. t. m. je imel slavnostno sv. mašo. Na stotine ljudstva se je trlo v cerkvi in zunaj cerkve. Vse ga je hotelo pozdraviti in

poljubiti roko župniku, ki ga slovaško ljudstvo slavi kot svojega mučenika. Kakor se čuje, hoče ogrska vlada zabraniti vsako večje slavlje ob priliki blagoslovljenja zaprte cerkve v Hlinkovem domačem kraju, češ, da bi mogoče nastali kaki nemiri.

Slovanska liga katoliških akademikov na Dunaju je priredila dne 16. svečana v društvenih prostorih dobro obiskan prijateljski večer za člane, ki bivajo na Dunaju. Predaval je A. Melicharek, Čeh, o slovanski vzajemnosti. Zasedoval je razvoj ideje od njenih početkov pa do današnjih poizkusov in načrtov, kako zblížiti na pozitivni podlagi slovanske narode. Naše stališče nasproti neslovanom ne sme biti več samo tisto romantično, da smo narod bodočnosti, ampak stremiti moramo za zedinjenjem in organiziranjem naših sil, da bomo tako lažje uspešno prispevali svoj del k občni človeški kulturi. Zato je treba, da skušamo ublažiti in poravnati notranje spore med posameznimi slovanskimi rodovi na podlagi vestnega preučevanja razmer.

Pri točki o našem skupnem občevalnem jeziku se je zavzel tovariš predavatelj po vzgledu H. Jirečka za srbohrvaščino.

Tretja je zahteva po organiziranem znanstvenem delu, kakor ga imajo naši zapadni sosede. — Skupno slovansko glasilo, urejen književni trg, slovanske knjižnice in čitalnice, strokovni shodi, izmenjavanje profesorjev in dijakov, potovanje in turizma: to je nekaj pozitivnih sredstev in potov k zblizanju in spoznavanju.

Kratek slovenski posnetek predavanja je podal nato tovariš Sušnik, da so udeleženci lahko kontrolirali, v koliko so pravilno razumeli tovariša predavatelja, istotako tovariš Stele, ko je v živahni debati govoril tovariš Poljak Matjasik o razmerju Poljakov do Rusinov in Čehov: to je bil obenem praktičen poizkus, kako se Slovani le lahko sporazumemo, govoreč vsak v svojem jeziku.

Slovanski slušatelji na češki univerzi. „Studentska Hlidka“ piše: „Število slovanskih dijakov na češkem vseučilišču veselo narašča leto za letom. Pred desetimi leti je bilo tu vpisanih samo deset Slovencev, v preteklem šolskem letu že 119. Istotako napreduje število Srbov in Hrvatov: v zimskem tečaju 1907-8 jih je študiralo v Pragi 26, lani pa so dosegli število 171. Z ozirom na vedno naraščajoče število slovanskih slušateljev so prosila lani društva jugoslovanskih akademikov „Adrija“, „Ilirija“ in „Klub slovanskih tehnikov“ akademični senat, da naj bi se vršila v svrhu priprav za bodočo slovensko univerzo v Ljubljani na češki univerzi v Pragi predavanja v slovenskem jeziku s slovenskimi docenti iz pravnih, državnoznanstvenih in modroslovnih strok.

Ta prošnja ni bila ugodno rešena.

Ministrstvo je odgovorilo z odlokom z dne 12. julija 1909, da je nemogoče ugoditi predlogu akademičnega senata, da bi se naredbinem potom pripojili k univerzi ti kurzi predavanja v slovenskem jeziku, z ozirom na to, ker je po par. 1 obstoječega zakona na češki univerzi v Pragi učni jezik izključno češki. Da bi se dalo temu predlogu ugoditi, bi bilo treba po mnenju naučnega ministrstva preje spremeniti obstoječi zakon. O taki spremembi se pa ne da baje dalje obravnavati, ker imajo ti zahtevani kurzi predavanja samo prehodni značaj.“

Skrbimo, da čitamo dobre časnike.

Mladenič, ki v mladih letih malo ali celo nič ne bere, se pozneje, če se poda v svet, silno lahko pokvari. Takih slučajev sem že veliko doživel, zato se mi zdi potrebno, označiti par silno žalostnih vzgledov.

Mladenič se je šel učiti neke stroke v tujino. Življenskihkušenj v tej mladosti še ni imel. Ko je nekaj časa občeval s svojimi tovariši, je sprevidel, da je najbolj neumen med njimi in moral je zastran tega, ker ni nič bral, marsikatero zaničevanje prestati. Radi tega je začel večkrat iz strahu, in da je imel mir, jemati v roke časopise, kakoršni so mu pač prišli v roke. Da je pa bilo najbližje social-demokratsko glasilo, za to se je tam že preskrbelo. Ni bilo dolgo časa, in naš poprej tako dobri mladenič se je privadil slabega berila, in je bil prav hitro zrel za socialnega demokrata. Pozneje se mu je še svetovalo, naj si preskrbi za svoje napačno mišljenje primeren katekizem. Sedaj je dotični možak že tak učenjak, ki zna za drugo vero. Pravi tudi, da je bil Kristus prvi socialni demokrat, da je začetnik in vstvaritelj te struje. V tem je sicer nekaj resnice, kajti dokler ni prišel Kristus na svet, do takrat priprosto ljudstvo sploh se misliti ni smelo. Poprej je bil priprosti človek suženj, in še toliko ne vreden, kakor žival. Trdilo se je, da ubogi človek nima duše. To je bil tudi vzrok, da človeštvo nekaj ni tako napredovalo, kakor sedaj. A pomisliti moramo dalje: Kristus je sicer učil, da smo pred Bogom vsi enaki, in da se mora dati vsakemu kar mu gre po pravici. Nikdar pa ni učil, da se mora premožnejšemu vzeti, in če drugače ne da, se mu pa nastavi revolver. Ropati, krasti, to po katoliški veri ni bilo nikoli dovoljeno. Ko bi sedanji čas znalo ljudstvo le bolj temeljito in trezno misliti, potem bi prav gotovo bolj spoštovalo Kristusa in njegove namestnike, kakor jih sedaj. Nikakor pa ne morem verjeti, da bi se na tak način prišlo k napredku, kakor sem slišal meniti se nekatere: Mi zategadelj veliko računimo, da pride več denarja iz kas. Pri tem pa vse zalumpajo, namesto, da bi var-

čevali. Zapravijo pa še več, kot zaslužijo na račun, da pride skoro čas, in bomo vsi enaki, in si bomo delili denar, ki ga je sila veliko v blagajnah.

Se en slučaj, katerega sem preživel nedavno pri vojaki. Tam je bilo dosti prilike, spoznavati, kaj mladi ljudje mislijo in počenjajo. Bili smo zbrani fanti, je skoro iz vseh dežel avstrijske monarhije. V svoji sredini imeli smo nekega nevarnega učitelja, po stanu čevljarja, kateri nas je skoro vsak dan več ali manj navduševal za anarhistično stranko. Seveda je moral to ostati prikriti. Slišale so se naravnost strašne reči, katerih tukaj ne morem napisati. Pogosto sem miglil svojim sotovarišem, naj bi mu posegel kateri vmes, ali večkrat sem mu štrono zmešal pač jaz, ker sem videl, da se na druge ne morem popolnoma zanesti. Vprašal sem ga tudi, kaj ga je pripravilo, da je postal anarhist. Pripoveduje mi, da je prebiral pridno takšne liste, katere je dobival v škafliji iz Švicarskega, ker se presto ne smejo pošiljati. Druge sotovariše, kateri niso nič brali, je vedno zbadal, in jim pravil, da se s takimi pač ne da nič napraviti, ki nič ne berejo. To je drug slučaj, kako daleč pride človek, ki nič poštenega ne bere, dokler je še doma pri svojih stariših. Pozneje se poda v svet, se ne zna varovati slabega berila, dobrega ne zna najti, in postane nesrečen časno in večno.

Zeleti je, da bi si vsak mladenič in vsako deklet, kakor hitro stopi iz šole, preskrbelo poštenega, na pravi podlagi pisanega berila, posebno „Slovenski Gospodar“ in „Stražo“, ki imata za gospodarje in gospodinjke mnogo zanimivega, prvi kar tako poučno prilogo, kot so „Gospodarske Novice“. Treba je le vsake do konca prebrati. Dobro je, če ce mladina sezna tudi z drugimi krščanskimi listi. Nazadnje bomo pa vsi eni misli srečno napredovali v gospodarskem in gmojem oziru.

Štajersko.

Mariborske novice.

Stariši, ne puščajte malih otrok samih! Na Veliki četrtek dne 24. t. m. je pustila žena železničarja Kristmana svoje dvoje otrok v starosti 17 mesecev in 3 let, sama v hiši, med tem, ko je ona šla na trg kupovat. Ko se domov vrne, je našla 17 mesecev staro hčerko po imenu Marjeta, vzadi za posteljo nezavestno ležati. Rešilni voz, katerega je mafi hitro obvestila, je ponesrečenega otroka hotel v bolnišnico prepeljati, a otrok je že med potoma umrl. Žalostni velikonočni prazniki za stariše.

Kadetnica v Mariboru. Dosedanji poveljnik kadetne šole v Mariboru, podpolkovnik Josip Maverhofer pl. Grünhübl, bo ob koncu šolskega leta prestavljen k svoji prejšnji četi. — Naslednik še ni določen.

Telefon. Dne 22. marca se je vršilo v Mariboru posvetovanje trgovcev in drugih interesentov za uvedbo telefonične zveze Maribor—Ptuj—Ormož—Čakovec—Velika Kaniža. Navzoč je bil zastopnik poštne ravnateljstva v Gradcu, poštni svetnik dr. Adrian Müller. Sklenilo se je, da se zberejo potrebni doneski, ter se storijo potrebni koraki, da vlada čim prej zasigura ustanovitev te telefonske proge. V tem slučaju se napravijo tudi v Ptuj in Ormožu telefonske mreže.

Maribor. Pri trgovcu Janezu Holzerju v Tržaški ulici zraven bolnišnice, je zadnje mesece zmanjkalo iz skladišča večja množina koruze in pšenice. Policija je dognala, da je 20letni dninar Alojz Matjašič, od Sv. Antona doma, v zvezi z 19letnim Holzerjevim hlapcem Anton Rajhom kradel dotično zrnje. Vrtar v bolnišnici, J. Andražič, je videl, da je Matjašič večkrat nesel polne vreče z vrta v bolnišnici, kamor jih je Rajh preko vrtnega ograja vrgel. Matjašič je vkraдено zrnje potem prodajal deloma pri Holzerju, nekaj pa pri nekem drugem trgovcu. Skupljeni denar sta si Rajh in Matjašič med seboj delila. Pri Rajhu so tudi našli večjo množino kave. Policija ga je aretirala in izročila okrožni sodniji.

Mati in hči ponesrečile. Včeraj dopoldne sta se pripeljale 48letna Alojzija Polanec, posestnica v Jarenini, in pa njena hči Marija, sedaj omožena Kos, posestnica v Melinju, v Maribor. V Tegetthoffovi ulici se je pa konj lokomotive vstrašil in vsled tega po cesti zbežal. Kočijaž Ignac Polanec je padel na cesto, ne da bi mogel divjega konja vzdržati. Nazadnje je zadel konj z vozom v neko ob cesti stoječo drevo. In obe ženski so padle z voza in pri tem zadobile več poškodb na glavi, oziroma na roki. Rešilni voz je obe odpeljal v bolnišnico, med tem ko je Ignac Polanec sam lahko odšel na dom.

Roparski napad. V torek dne 22. marca, zvečer okoli 10. ure, sta napadla dva neznana ponočnjaka domu gredočega 62letnega barantača z jajci Jurija Bauman iz Kremberga, na cesti v Leitersbergu blizu opekarne, ter sta ga vrgla v cestni jarek. Med tem ko ga je eden od roparjev s palico po glavi vdaril, mu je vzel drugi denarje v znesku 15 kron. J. Bauman je nezavesten v jarku obležal, dokler ga niso mimogredoči ljudje našli. Roparja sta pa med tem časom pobegnili in ju roka pravice še ni dosegla. Jurij Bauman se nahaja sedaj v bolnišnici v Mariboru.

Slovenci, darujte za obrambni sklad S. K. S.Z.

Občni zbor

Slovenske kmečke zveze

se vrši na velikonočni torek, dne
29. marca 1910 v Mariboru v
veliki dvorani Narodnega doma.

Dnevni red:

1. Naša politika, govori dr. Ivan Šusteršič, voditelj Vseslovenske Ljudske Stranke.
2. Davek na vino, govori Ivan Roškar, načelnik Slovenske kmečke zveze.
3. Poročilo o delovanju S. K. Z., govornik: dež. odbornik Robič in dr. Korošec.
4. Volitev načelstva.

Začetek ob pol 11. uri predpoldan.

Celjske novice.

Pri umivanju nog v opatijski cerkvi v Celju so bili sledeči starčki „apostoli“: Krašovec Franc (82 let), Kugler Maks (78), Slibar Janez (74), Kavčič Jožef (73), Guberšek Franc (72), Goršek Janez (70), Janežič Tomaž (69), Korej Anton (68), Zaje Janez (61), Kolar Miha (58), Bizjak Martin (58).

Ogenj v kaplaniji. Na Veliki četrtek ob 6. uri jutraj je nastal v kaplaniji ogenj. Užgala so se namreč drva, ki so bila pred ognjiščem pri peči naložena, gorela so tudi že tla na hodniku. Vsi trije gg. kaplani so bili v cerkvi. V pravem času je še opazila ogenj cerkvenikova žena, ki je poklicala ljudi, da so ogenj zadušili, ki bi lahko upepelil celj starinsko kaplanijo z dragocenimi matriškimi in drugimi starinami.

Orkestralna maša se proizvaja v Marijini cerkvi na velikonočno nedeljo ob 9. uri pri glavni službi božji.

Pismonoša Kamplet je umirovljen. Svojo hišo je prodal g. Rebeku, sam pa gre z družino v Gradec. Mož je seveda rojen Slovenec, a svoje hčerke in enega sina je vzgojil za Nemce. Drugi sin, ki je bil slučajno nekaj časa izven Celja, se čuti Slovenca in zahteva, da se mu priznava slovenski materni jezik.

Na okoliški šoli je razpisano učiteljsko mesto, ki ga je dozdej imel g. Schmoranzner.

Celje. Imenitni narodnjaki so slovenski liberalci. Po svojem časopisju kriče dan za dnevom na vsa usta, da ni boljših rodoljubov, kot so pristaši celjske liberalne ovinkarske stranke. Če bi človek te baže ljudi ne poznal iz vzgledov natančneje, bi si res moral misliti, da je v liberalni deželi samo patentirano narodnjaštvo doma. Lep dokaz o kristalnočistem narodnjaštvu in rodoljubju se kaže na mnogih nemških napisih, ki jih imajo razobešene „absolutni“ liberalni narodnjaki. Mlekarska zadruha pri Sv. Juriju na južni železnici ima v Celju svojo prodajalno, nad katero se blesti nemški napis: „Verschleissstelle der Jubel-Molkerei St. Georgen.“ Sentjurski mlekarni načeljujejo sami pravi narodnjaki, oboževalci „Narodnega Dnevnika.“ Značilno je, da se je gospodo pri tej mlekarni na ta napis že opozorilo, a se jim ne zdi vredno, da bi ga odstranili. Bojijo se za „kšeft.“ Slava, trikratna slava, tako vzornemu narodnjaštvu.

Nasvet. V Celju obstoja veleobrt, parni mlin gospoda P. Majdiča, ki slovi kot očitno slovensko podjetje. Solidnost in s tem združena priljubljenost veletvrdke je obče znana, a nekaj vendar žali narodni čut. Iz mlina se namreč pošiljajo teden za tednom slovenskim trgovcem redno samonemški ceniki moke, popolnoma v istem jeziku, kakor iz nemškega mlina „Stinkmühle.“ Slovenski veletvrdki bo gotovo omogočeno, si preskrbeti slovensko prestavo, za kar se g. Majdič prijazno prosi. — Savinjanec.

Ptujske novice.

Samomor. Na Jožefovo se je tukaj ustrelil pijonir Anton Turk, doma iz Kočevja. Že lani je skočil s samomorilnim namenom v vodo, da bi se rešil vojaške suknje, a so ga rešili. Odslej je bil vedno silno pobit, in se je omenjenega dne ustrelil: bil je takoj mrtev.

Dvojni trik štajercijancev. Po vsej sili bi Štajerčeva klika rada zvalila krivdo ustavljenja regulacijskih del ob Dravi na naše slovenske poslance, oziroma na slovensko obstrukcijo. V seji dne 22. marca je ptujski občinski svet „obsodil“ delovanje slovenskih deželnih poslancev v Gradcu, ker je baje, po „mislih“ učenih ptujskih občinskih svetnikov obstrukcija kriva, da se je ustavila začasno regulacija Drave. Škoda bi bilo, izgubljati nadaljne besede v tem oziru; saj je ministrstvo samo potrdilo, da so se regulacijska dela ustavila pred začetkom obstrukcije le zaradi tega, ker dežela ne more prispevati določene svote, ker je nemško-nacionalno gospodarstvo pritiralo deželne kase v finančni polom, a se bodo regulacijska dela v sedanjem obsegu nadaljevala. Sam deželni odbornik dr. Link je to proti našemu poslancu dr. Verstovšku potrdil. — Ptujski Ornig razpošilja te dni našim občinskim uradom dvojezične (oho! vesel preobrat pri Ornigu.) peticije na vlado za zopetno nadaljevanje regulacijskih del.

V okliu na župane, ki je sestavljen v slovenščini, se Ornig ne upa z eno besedico trditi, da je obstrukcija slovenskih poslancev zakrivila ustavitel

dravske regulacije. Ampak tam le govori o nekem odloku, ki je izšel pred „več tedni“, s katerim se u-stavljajo regulacijska dela pri Dravi. So res čudaki naši štajercijanci. Na eni strani v Ptujju pobožno o-bračajo oči in pravijo, da so slovenski poslanci kri-vi, da je ustavila vlada regulacijo Drave, na okleih na župane pa tega ne upajo storiti, ker vedo, da bi se jim smejali. Orni in njegova stranka igra dvoj-no igro. Proslavila bi se ta propadajoča stranka ra-da s to igro, a mi ji garantiramo sigurno, da se ne bo. Prepričana naj bo, da se ji ne bo posrečilo, hvali-ti in ponašati se s tujim perjem in delati se za re-šitelje dravske regulacije. — Naše občinske zastope opozarjamo, naj vpošljejo prošnje za nadalje-vanje dravske regulacije nemudoma izključno le na slovenske poslance, kateri bodo skrbeli, da pridejo te prošnje vladi v roke. Naši poslanci so in bodo še storili vse potrebne korake, da se regulacija Drave kmalu nadaljuje, kakor je tudi že zagotovljeno.

Veliko mraza, vetra, celo sneg smo dobili na ogled za velike dni.

LXXXII. glavna skupščina okraj. zastopa gornjegrajskega.

Dne 10. marca se je vršila pod vodstvom na-čelnika gospoda Fran Šarba 82. glavna skupščina okrajnega zastopa gornjegrajskega.

Po enoglasnem odobrenju sejnega zapisnika zadnje glavne skupščine preide se na II. točko zelo važnega dnevnega reda, o sklepanju zastran železnice in visokosti prispevka itd.

Zastopnik gospod Avgust Drukar poroča v ime-nu železniškega odseka stvarno po podatkih celo zgo-dovino, stremljenje in korake, ki so se storili v tem velevažnem vprašanju. Da gornjegrajski okraj v ce-loti brez najmanjše izjeme pojmuje važnost tega vpra-šanja, to spričuje enoglasni sklep za gornjesavinjsko železnico kot zvezo postaje Rečica na Paki do Kam-nika, od katere smeri se ne odjenja in ki se mora izvojevati.

Lokalne železnice niso na najboljšem glasu ter se tudi drugod ne smatrajo plodonosnim. Naš okraj ima veliko naravnega bogastva: premog, zemeljske kovine, obsežno lesno trgovino, jako ugodno vodno moč, dobro razvito turistiko, kar vse tvori predpogoj za to, da se bo ta železniška zveza izplačala.

To se pa bo samo doseglo, če bo ta železnica segala do Kamnika, ter bo odtod v zvezi z jugom na-še države. Mesto Kamnik naj se po svojih merodaj-nih činiteljih zavzame za to zvezo, naj stopi z nami v ožji stik, da skupno nastopamo za skupne koristi.

Nikakor se ne zanašajte na izredne koristi od projektirane železnice Polzel-Motnik, o kateri je za-voljo domžalskih slamnikov še vedno razpor, in še ni zadnja beseda izgovorjena za Kamnik ali Domžale.

Proga Rečica na Paki do Gornjegrajskega, ozi-roma še bolj utemeljeno do Spodnje Rečice, je že proračunjena in na papirju deloma gotova stvar, a za trasiranje zveze Gornjigrad do Kamnika se takoj začenjajo potrebne predpriprave.

V svrhu izpeljave železniškega projekta se v smislu enoglasnega sklepa naprosi okrajni zastopnik gospod Avgust Drukar, c. kr. notar, kateremu se po-deli generalno pooblastilo, da deluje v imenu okraja v dosego ene njegovih najbolj perečih želj. Stopi se v zvezo in dogovor z veleč. ljubljanskim kapitelom kot glavnim interesentom našega okraja, ker znaša in obsega posestno stanje istega okoli 15.000 ha, kar proti velikosti celega okraja okoli 55.000 ha pomeni prav mnogo. Umestno in jako potrebno bi bilo, da bi se eden č. gospodov kanonikov blagovolil pridružiti naši okrajni deputaciji, katera gre na takimenovano poizvedovalno potovanje v stolni Dunaj. Velespošto-vani vodja slovenskega ljudstva, gospod dr. Iv. Šu-steršič tudi nam svoje uplivne pomoči ne bo odrekel, kakor tudi ne kamniška poslanca č. gospoda dr. Iv. Krek in dekan Lavrenčič.

Da pa deputacija dobi značaj resnega in stvar-nega nastopa, sklenil je okrajni zastop v svoji javni skupščini enoglasno, prispevati eden milijon kron k gradnji celotne proge. Na ta način podprtemu ljud-skemu zastopstvu se morajo vrata odpreti in smemo upati na uspeh, ker praznih rok ne kaže moledovati po raznih ministrstvih. Tebi pa, gornjesavinski kmet in slovensko ljudstvo bodi povedano, da ta denar ne bo zavržen, ampak bo rodil obilne gospodarske sado-ve za vse prebivalce celega okraja!

Torej na delo z uma svitlim mečem, dokler je jutro zorno, da vedno čujemo in smo vsi na braniku v povzdigo našega gospodarstva.

Država pa se mora usmiliti lojalnega ljudstva, ki je vedno moralo pomagati graditi druge državne železnice ter je dajalo in daje krvni in denarni davek.

Pri tretji točki so se izvolili pregledovalci okr. računov za 1909 in sicer: gospod Martin Zidarn, ve-leposestnik v Smartnem, gospod Peter Ručigaj, po-sestnik in trgovec na Rečici, gospod Anton Turnšek ml., posestnik in trgovec na Rečici.

Od IV. točke (razni predlogi) omenjamo nasled-njega: Enoglasno se izreče zahvala in javno prizna-nje živinozdravniškemu nadzorniku gospodu Martinu Jelovšku za njegov trud in požrtvovalnost v korist našemu okraju, osobito v povzdigo naše živinoreje. Ta gospod je naš rojak in se ni nikoli sramoval kmečkega ljudstva; za svoje uspešno delovanje žanje pripoznanje ne samo pri nas, ampak tudi pri naših nemških sodeželanah.

Drugi kraji.

Št. Peter niže Maribora. Hudo se je ponesrečil pred nekaj dnevi predsednik krajnega šolskega sveta in načelnik krajevnega odbora zaupnikov „Kmečke zveze“, veleposestnik g. Franc Bračko. Domači konj ga je s kopitom tako hudo udaril, da mu je zlomil dvo-je reber. Vnetemu in delavnemu našemu pristašu že-limo skorajšnjega okrevanja.

Nova cerkev. Nenavadna sreča me je doletela te dni. V roke mi pride imenitni list, „Štajere“. Ako bi človek kaj takega pričakoval, vzel bi seboj bele rokavice, kadar gre po opravkih h kmečkemu tova-rišu. Z velikim spoštovanjem razgrnem eno izmed zadnjih števil tega, nad vse vzvišenega lističa. Med drugimi stavki se mi dopusti najti tudi tisti, v kate-rem proslavlja kmeta v Savinjski dolini. Pravi kme-tu, da je revček, ubožček itd. Torej kmet je preveč ubog, da bi bil sposoben za poslanca. On, ki se bavi z zemljo, pač seveda ni tako snažen, kakoršen bi mor-al biti, če bi hotel dopasti onim, ki poznajo kmeta samo takrat, kadar so volitve. Da bi kak revni kmet, ki zna tudi gnoj kидati, zastopal toliko ljudstva v Gradcu, v tako imenitnem mestu, to pač ne more pre-nesti znani urednik „Štajerca“, Linhart. Mislim, da takšnega kmeta ali kmečkega delavca ne bo več naj-ti na svetu, ki bi na tak način samega sebe po gla-vi udarjal, in še naročeval, plačeval in prebiral tak list, kakor je „Štajere“, ki kmetu ne privošči druge-ga, kakor revščino. Gotovo se ni treba čuditi, da ljud-stvo, ki bere „Štajerca“, tako rado iz kmetov zbeži, ker se kmečki može tako lepo slave in časte. Novo-cerkovsko ljudstvo je, s teboj, dragi „Štajere“, že do-bro obračunalo. Kmetje niso več tako neumni, kakor si mislite vi, gospodje okrog „Štajerca“. Pri nas kaj lepo kaže, da bo število „Štajerčevih“ naročnikov po-skočilo na ničlo. Eden, ki si ga ni sam naročil, in prej ni vedel, kaj za en časopis pravzaprav je, ta ga še ima. Pravi pa, da ga bo imel še nekaj dni na sta-novanju, hrane mu pa ne bo privoščil skoro nobene. Hoče ga poprej še ostro spokoriti, potem ga bo pa na-gnal nazaj, od koder se je priklatil. Naročil si bo pa, kakor je rekel, drugi list, gotovo boljšega, ker po mo-jem mnenju, slabšega na svetu ni, kakor je giftna krola. Nekdaj je imelo to glasilo to-le geslo: Kmet naj kmeta voli, sedaj pa kmeta zmerja. Zategadelj pa le srečno „Štajerc“! Mi revčki (to bi bili šele v pra-vem pomenu potem, če bi se nemškutarskega premož-nega „Štajerca“ držali) si bomo že naročili liste, ki so za pošteno ljudstvo, kakor je „Straža“, „Sloven-ski Gospodar“, „Naš Dom“ in drugi. Na delo za po-šteno stvar!

Vojnik. Dr. Brežnik Franc, zdravnik v Vojni-ku, ima v čakalnici samo nemško čtivo razpoloženo. Samo „Štajerc“, ki je po mišljenju tudi najbolj za-grizen Nemec, je v slovenskem jeziku pisan. To je znamenje, da g. doktor ne mara za Slovence. Čudno pač, da se pri Slovencih tolikokrat sliši: Če ne bom postregel Nemcem in nimam dvojezičnega napisal, ali mu po nemško ne odpišem, bom pa ob zaslužek.

Stranice. Tu so onidan našli v sobi dvajsetlet-no Nežiko Jurše mrtvo. Nekdo jo je z nožem večkrat prebodel skozi vrat. Sum je letel na sosedovega Ja-neza Bukovšek, on je imel okrvavljeno obleko. Z njim vred so zaprli tudi njegovega brata Franca, ki je ba-je imel nedovoljeno razmerje z dekletom. O zadevi po-ročajo časniki na podlagi nezanesljivih govoric. Mi-nolo sredo je zasišlo sodišče 22 prič. — Da razme-re v občini lagje presodiš, bodi pristavljeno: Ob ča-su volitev so Straničani poznali samo kandidate: Ro-pas, Kresnik, Sitter. Krščanskih, oziroma zavednih volilcev je navadno le okoli 6. socialdemokratskih v zvezi s ptujskim šnopsarstvom pa okoli 30 glasov. Dvakrat so glasovali celo za Sitterja, ki je bil social-demokratski kandidat za volilno okrožje Celje, a Stra-nice spadajo pod volilni okoliš Konjice! Pri zadevi je bilo torej dobro to, da so svetu pokazali svojo neza-vednost in odvisnost od alkohola, pa njihovo glasova-nje ni prišlo v poštev na škodo kandidatu krščanske stranke, ker so bili njihovi glasovi za naš okraj ne-veljavni.

Polička vas pri Jarenini. V naši občini se bo-do vršile dne 7. aprila občinske volitve. Dosedaj žu-panuje v Polički vasi gospod L. Ledinek v splošno zadovoljnost vseh občanov. Edini ljubljeneč Südmar-ke, znani posestnik „vile Klein“ na veleslavnem vr-šičku Poličkem, (Reininger, se čuti nezadovoljnega, ter snuje stranko nezadovoljnih, ki pa sestoji iz samih štajercijancev in posilincev. Gospodu Reiningerju že vnaprej čestitam ko sijajnemu propa-du. Polički može, na volitve dan na plan, za sloven-sko stran!

Sv. Ana na Krembergu. V občini Ledineg je izvoljen županom gospod Fr. Šlebing, vrli narod-njak. Novoizvoljeni župan je brat gospoda dr. Janko Šlebingerja.

Iz Noveštifte pri Gornjemgradu. Na Jožefovo smo slišali, kako čudno resnico zna naš dopisovalec „Narodnega Dnevnika“ svojemu listu poročati. Po-poldan istega dne pa je, kakor se sliši pripovedovati, naš nadučitelj Ivan Kele v družbi svojega nedolžne-ga sina Milana pred župniščem kazal svojo napred-noliko, katero je poprej že pri „Slonu“ pustil sve-titi. Pravijo, da bi bil to kaj vspodbuden vzgled za otroke, če bi bili priče tega prizora.

Iz Noveštifte pri Gornjemgradu. Dopisnik „Na-rodnega Dnevnika“ pravi, „da se župniku Fermetu cedijo sline po pošti, kjer bi imel priliko zatirati na-

predne liste.“ Nam ni znano, če je pošti to mogoče, da bi zatirala kake liste. Pa dopisniku iz Noveštifte ali njegovim bližnjim prijateljem mora to že znano biti.

Iz Noveštifte. Dne 19. marca smo slišali nekaj čudnega. Župnik je iz prižnice povedal to-le: „V „Narodnem Dnevniku“ štev. 58 z dne 12. marca 1910 stoji sledeče: Iz Noveštifte. Župniku Fermetu cedijo se sline po pošti, kjer bi imel priliko zatirati napred-ne liste. Ker ima na dan 23 in pol ure časa, oprav-lja razne službe, ki niso z njegovim poklicem v no-beni zvezi, samo da dela zdrabno. Na sodnijo napra-vi uradne ovadbe, pozneje pa se s prižnice opravi-čuje za svoje neumnosti. Uboge ovce, ki te prenašate! K temu pristavim sledeče: Kar se tiče časa, ki ga imam na razpolago, omenim le to, da sem ob času le-tošnje bolezni v teku 14 dni 17 osebam delil sv. po-slednje olje. Kaka so bila pota, vam je znano. Neka-teri ljudje so celi ta čas lahko brez skrbi sedeli za pečjo. Letos je umrlo že 16 otrok, in vsako otroško smrt je treba sedemkrat vpisati. Kar se tiče raznih služb, omenjam, da je služba pač to, kjer človek kaj zasluži. Vam je pa znano, da v rečeh, ki se ne tičejo mojega poklica kot župnika, če sem storil kaj ljudem v prid, nisem niti zahteval, niti sprejel kakega pla-čila, da torej to za mene ni bila nobena služba.

Kar se tiče ovadb na sodnijo, pred vsem po-vdarim, da dopisovalec „Narodnega Dnevnika“ dne 6. marca gotovo ni bil v cerkvi, ali je pa nalašč la-gal. Vi vsi, ki hodite redno k službi božji, ste lahko priča, da sem jaz dne 6. marca na tem-le mestu po-vedal sledeče: „Ker slišim, da se nekateri, ki so morali zadnji čas hoditi k sodniji za pričo, jezijo in pa ugičljejo, kdo da jih je kot priče naznanil, vam po-vem, da sem ovadbo sodniji napravil jaz in potrebne priče naznanil jaz in nihče drugi. Torej sem jaz kriv tega (namreč, da so bili nekateri klicani kot priče). Sicer si pa tega ne štejem v greh. Če se hoče kdo glede tega kaj pritožiti ali jeziti, naj k meni pride in mu bom razjasnil, kaj se pravi k grehu molčati, greh spregledati in greha se udeležiti.“

To sem jaz povedal. Torej se nisem opraviče-val, temveč le tiste, ki se hočejo v tej zadevi jeziti, pozivljaj, naj se na mene jezijo, in ne na koga dru-gega. Zato tukaj v pričo vas vseh ponavljam, da je dopisnik „Narodnega Dnevnika“ lagal, da je torej lažnjivec. Dopisnik naj me toži. Vi vsi lahko priseže-te, da sem mu to očitel. Sicer pa ne bo imel poguma, da se izda. Gotovo tudi svoje laži ne bo popravil in dal resnici pričevanje. Zares uboge ovce, ki morajo laži brati in verjeti.

Tudi za pošto se nisem nikdar potegoval, pač pa za to, da vrši svoj posel v redu, ker potem je vse-no, kdo da jo opravlja. Glede svojih ovadb na sodi-šče še pristavim, da smatram kot svojo dolžnost, za-braniti pohujšanja in naravnost za dobro delo. Torej nobenega opravičenja, četudi kdo s tem ni zadovoljen.

Sv. Miklavž nad Laškim. Grozna nesreča je zadela rodbino našega somišljenika Petra Blatnika. Dne 18. t. m. je pri podiranju drevja v Št. Janžu na Kranjskem sina Antona, kamor je šel za zaslužkom, drevo ubilo. Rajni je bil star 21 let in bi moral letos k vojaškemu naboru.

Iz Gornjegrajskega. Napredni listi in njihovi do-pisniki in pristaši se hudo zgražajo nad tem, da je gospod župnik iz Noveštifte ovadil sodišču Milana Kelca. Spomnili so se zopet krščanske ljubezni, ki je pri klerikaleh pogrešajo, sami pa jo imajo kar na-prodaj. Zato napovedujejo, kako bodo vse duhovnike v tej dolini po vrsti obisipali z dokazi napredne kr-ščanske ljubezni. Opozorimo jih, naj pri tem ne po-zabijo tudi na svoje pristaše, na primer na gospoda nadučitelja Ivana Kelca in njegovega sina Milana, ki sta prijavila cestarja v Novištifti, kateri je zagre-šil veliko hudodelstvo, da po zimi, ko je hudo snežilo in metlo, ni vsak dan 8 km dolge ceste pometel. To bi bil moral na vsak način storiti, četudi je bilo tre-ba za mnogo delavcev dva dneva napornega dela, predno so živino spravili na vrh Črneveca do snež-nega pluga.

Iz Gornjegrajskega. Gospod urednik! Ali ste brali „Narodni List“? Gotovo ste se čudili in vzgle-dovali nad dopisi iz Gornjegrajskega, saj že dolgo ni bilo tako mastnih dopisov. „Zadnji čas“ so se malo omejili: Šijanec je prošil za Bočno in ravno tako g. Sotlšek iz Ljubnega. Ker sta pa baje oba skoz padla in bo nadučitelj v Bočni gospod Bezjak iz Vranske, ker tudi napredni Bočani ne marajo tukajšnjih na-prednjakov, sedaj je pa že zopet zavel drug veter. Seveda so sedaj krivi vsi duhovniki tega okraja. Če se ne ve kaj resničnega povedati, se pa kaj izmisli. Pred porotnim sodiščem smo varni, si mislijo. Če bi hotel kdo tožiti, si bo premislil radi tega, ker bi celi stroški na njega prišli, kakor v tožbi proti „Štajer-cu.“ Ne upajo se pa stopiti pred navadno sodišče.

Središče. Središka šestrazrednica priredi na velikonočni pondeljek dne 28. marca 1910, v šolskih prostorih v Središču šolarsko veselico. Vspored: 1. Dober večer! Venček troglasnih narodnih pesmi s spremljevanjem klavirja. Priredil A. K. 2. Prepri vi-na in vode. Dvospev s spremljevanjem klavirja. Pri-redil A. K. 3. Lažjiva Danica. Gledališka igra v 2 dejanjih, spisala Mara Gregoričeva. Igro predsta-vljajo učenca in učenke VI. razreda. 4. Kaznovani šaljivec. Igrica v 1 dejanju, spisala Mara Gregori-čeva. Igro predstavljajo učenec in učenki V. razreda. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za sedež 70 v, za stojišče 30 v. Opomba: Čisti dohodek se uporabi

za nakup novega šolskega harmonija, zato se tudi preplačala hvaležno sprejmejo. — Šolsko vodstvo v Središču.

Iz zgornje Savinske doline. Ne, gospod urednik! Tega pa jaz ne razumem in vi menda tudi ne! Kaj pa? No, kako Gornjegraščani skrbijo za svoj trg! Nekdaj je ta trg živel od menihov. Teh so se že zdavno otrešli. Potem je živel od ljubljanskih škofov in njihovega posestva. Pa vedno so napredni Gornjegraščani po naprednih listih blatili ljubljanske škofo in njihove služabnike. Celo Di Centa je dobil mnogo bre, predno je pri njih prišel v milost. Velike važnosti za trg Gornjigrad so c. kr. uradi, sodnija in davkarija. Znano je, da gospodje uradniki že zdavno želijo priti kam bliže železnice. A brez uradov je mnogo tržanov naravnost uničenih. Sedaj pa z lo-parjem tolčejo po gospodu svetniku Grebencu. V naprednih listih se bere, da ga hočejo tožiti, ker jim je baje rekel: Gesindel! Pri njem tako natanko gledajo na vsak korak, da celo tega niso pozabili objaviti v časnikih, da je njegova kuharica v vrtu zažigala smeti, kar se sedaj na spomlad menda zgodi v vsakem gospodarstvu. Ali pa napredne smeti dišijo, nam ni znano. Kmalu ne bo treba drugega, kakor da se kak drugi trg, Mozirje, Rečica, Ljubno ponudi pri-skrbeti potrebne prostore za urade, pa gornjegrajski purgarji ne bodo imeli drugega kot dolge nosove. Na to že itak delajo, da se iznebijo kaplana. Potem naj se še dekanija kam premesti, kakor se je že v prejšnjih časih zgodilo, in slavni Gornjigrad bo najbolj napreden in — fuč!

Sv. Peter v Sav. dol. Srečna, o trikrat srečna Savinska dolina, ker še nosiš ostanke liberalnega dima, tako je dne 19. marca pri nas vskliknil nek mož, ko je prišel iz šole od podučnega predavanja o hmeljarstvu. Radovedno smo povpraševali, kdo je podučeval naše hmeljarje, in zvedeli smo, da smo imeli čast imeti med seboj velerodnega gospoda Petrička iz Žalca, kateremu se je iz same ljubezni do kmeta pridružil tudi bivši ženin Kukec, tisti Kukec namreč, ki se je od volilnega shoda S. K. Z. v Galiciji v spremstvu cenjenih gospodov žalskih muzikantov odpeljal z največjo brzino. Na velikih plakatih je bilo brati, da se bode podučevalo o rezi in o gnojenju hmelja, pa glej spaka, v resnici so gospod Petriček naše izkušene hmeljarje le vprašati prišli, kako bi se naj hmelj rezal, da bi se zatrl škodljivcev, kateri žuga posebno v okolici Žalca hmeljske nasade uničiti. Pravili so, da se v rastlini nad zemljo zare-di mal črviček, ki vedno bolj raste in se proti zemlji v sadiko zarije na jesen, 'ko je hmelj že spravljene; niso pa v svoji naprednosti še prišli do tega, kako bi se temu črvičku zabranila pot iz rastline v sadiko. Zato se jih je usmilil nek nazadnjaški in seveda tudi mračnjaški klerikalni kmet ter jim je rešil to nganko, katere cel generalni štab z Roblekom vred ni mogel rešiti. Podučil jih je, da se naj kakor hitro mogoče po bratvi hmelja dozorela hmeljevina od sadik poreže in sežge, ker se v tem času črviček še v hmeljevini nahaja in se na ta način najbolj zanesljivo vniči. Strmeč so poslušali gospod Petriček (in samoumevno tudi naš šolski Jožek) ta nasvet in so si ga v popotno torbo pobasali, da ga pri prvi priliki kot lastno napredno sredstvo drago prodajo. To pa je vendar šmentana smola, da so naši savinski kmetje hmeljarji že tako napredni, dasiravno so pristaši S. K. Z., da prosvitljene žalske naprednjake podučujejo o hmeljarstvu. Kaj ne, pane Petriček? Zatorej se le z zaupanjem obrnite do nas kmetov v dvomljivih vprašanjih, kajti veže nas dolžnost, da vam žalčanom vsaj z dobrimi sveti nekoliko poplačamo ljubeznjivost, katero nam vsako leto pri prodaji hmelja s svojim mešetarnjenjem skazujete in ubogega kmeta oškodujete za provizijo, s katero se potem po krémah bahate. Če pa mislite po ovinkarskem receptu priti zopet še kedaj na površje, se pa jako motite, ker: zgubljena fajfa ne dojde več, politični mrtvec ne oživi več!

Narodno gospodarstvo.

Kako je hraniti vino v steklenicah? „Blamaža“ se imenuje, če postaviš svojemu gostu, katerega bi rad postregel s čim izvanrednim, mesto steklenice žlahtne kapljice, steklenice vinske kislice. Da se ne boš blamiral, ne hrani v svoji kleti steklenice, ki so napolnjene z vinom, pokončno, ampak položi jih na hrbet. Če steklenice ležijo, ne more zrak nikdar do vina, pač pa prihaja prav lahko k vinu v stoječih steklenicah. Posebno, če rabiš navadne zamaške, ne bo dolgo trajalo, in v steklenici najdeš očet, mesto vina. — Zapomni si: V ležeči in dobro začepjeni steklenici se vino skoraj nikdar ne pokvari.

Povišanje delniške glavnice Jadranske banke v Trstu. V sefi upravnega sveta z dne 20. t. m., ki je sledila IV. rednemu občenemu zboru, sklenil je upravni svet, upoštevati napredek in razcvet zavoda, in uporablja s. č. pooblastila občenega zbora z dne 14. marca 1909, povišati delniško glavnico Jadranske banke od K 3.000.000 na K 4.000.000 z izdajanjem novih polnovplačanih 2500 delnic po K 400 nom. Kakor se nam poroča, vršila se bo subskripcija od 15. do 30. aprila t. l., in se pogoji te nove emisije v kratkem objavijo. Jadranska banka v Trstu izplačevala je z zadnjih letih 60 odstotno dividendo, in ker je takorekoč gotovo, da se bo v naprej še bolj razvijala in napredovala, zamoremo nakup delnic vsem kapitalistom kot

vobro investicijo denarja najtopleje priporočati. Rezervni fond Jadranske banke narasli so od njenega postanka t. j. v 4 letih že na K 208.000, tako da je notranja vrednost delnic že danes K 340 po komadu. Se tekom tega leta resp. v najkrajšem času bodo delnice Jadranske banke notirane v uradnem kurznem listu tržaške borze.

Koliko vina se je pridelalo po celem svetu leta 1909? Francoska je pridelala 63 milijonov hl, Italija 41, Avstrija 4,5, Portugalska 3,1, Rusija 2,4, Čilska 2,3, Grška 2,2, Ogrska 1,92, Nemčija 1,9, Rumunska 1,7, Turčija 1,5, Zedinjene države 1,5, Bulgarska 1,2, Argentina 1,1, Švica 1, Srbija 0,65, razne države 1. Skupaj torej okroglo 130 mil. hl.

Kako je pomagati setvam, ki so slabo prezimile? Kakor hitro se začne narava spomladi vznjujati, naj bo skrb vsakega kmetovaleca, da setvam, ki so slabo prezimile, pomaga in jih poživlji. Zopet preorati in posejati je treba le v najskrajnejšem slučaju, ko ni več druge poti, zato je treba stvar prej dobro premisliti. Če je vreme ugodno in se je v pravem času pomagalo, je ta pomoč učinkovala mnogokrat kar čudežno. Slabim setvam lahko s tem najbolje pomagamo, ako jim gnojimo po vrhu s snovmi, katere se v zemlji hitro razkrojijo in katere rastline lahko hitro porabijo. Nekateri strokovnjaki priporočajo v pomoč slabih setev samo čilski solitar, vendar je v splošnem najboljše vrednosti, pomagati s kalijem, fosforovo kislino in dušcem. Vsled tega so za gnojenje v spomladi po vrhu najbolj priporočljiva sledeča gnojila, ki vsebujejo vse tri imenovane redilne snovi in sicer na en oral:

- 100 kg 40-odstotne kalijeve soli,
- 200 kg superfosfata in
- 70 kg čilskega solitra.

Gnoji se lahko z vsemi tremi gnojili ob enem, ako jih dobro med seboj pomešamo ali pa s čilskim solitrom v dveh deležih; polovico s kalijevo soljo in superfosfatom, drugo polovico 2 ali tri tedne pozneje.

Od mehaničnih sredstev pride okopavanje, vlačenje in valjanje v poštev. Okopati je mogoče le one setve, ki so v vrstah in te daleč narazen. Smoter je pa tisti, kakor pri najbolj znanem in udomačenem vlačanju, namreč, da se s tem odpre škorjasta zemlja, sčimer zadobi zrak prost pristop do korenice. Pri okopavanju in povlačenju se napravi na površju zemlje tanka plast, ki posebno dobro učinkuje na spodaj ležečo zemljo. Zemlja ne postane tudi po močnem deževju tako lahko škorjasta, z druge strani pa se tudi voda ne odteka tako hitro, ampak jo zemlja popije slično kakor goba. Povaljati setev pa je umestno le tam, kjer je zmrzal rastline preveč dvignila od tal in se hoče po tej poti pritisniti korenine k tlam.

Književnost in umetnost.

Zora. Glasilo katoliško-narodnega dijaštva. L. XVI., zvezek 6. Vsebina: Sursum corda! Cand iur. Andrej Veble. — Odkod ugovori proti veri in cerkvi. J. Samsa. — Pisma. Ksaver Meško. — Iz prijateljevih pisem. J. Stenar. — „Baraneum.“ Jos. Stuller. — Romantika. Ivan Mazovec. — Visokošolsko dijaštvo. — Glasnik. — Srednješolsko dijaštvo. — Listek. — Priloga. Prvi cveti. — Zora stane celo leto 4 K, za dijake 2 K. Naroča se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Svetinova hči. Ta Wildbrandtov igrokaz, ki se je igral v nedeljo na odru mariborskega Narodnega doma ni igra v stilu sedanjih modernih brezživljenjskih in breziidejnih burk in dram, ampak ima meso in kri. Akoravno so nekateri značaji precej neverjetni, imajo vendar skoro vsi, posebno važnejši, gotove markantne poteze. Ravno tako so tudi nekateri zapletljaji umetno prisiljeni, pa vendar diha iz vse igre kreпка življenjska sila.

Take igre zahtevajo od igralcev mnogo. Vsak mora iz svoje vloge res nekaj vstvariti, se mora v njo vživeti. Nočemo se spuščati v podrobnosti, omeniti hočemo le nekatere hibe. Povdarjamo pa že vnaprej, da se je splošno zadovoljivo igralo.

Ena glavnih hib je, da se navadno igralec ali igralka po tem, ko je povedal svojo vlogo še primer-no, hipoma spremeni in prav vsakdanje stoji in gleda na odru. Igralec mora biti vedno v svoji vlogi. Velika napaka je tudi, da nekateri ne pridejo iz svojega patetičnega zanosa tudi v trenutkih, ko bi morali govoriti bolj zadržano, nekako boječe — sramežljivo, drugi se pa ne morejo otresti enakomernosti in ne pride sree nikoli do veljave. To se z vajami lahko zboljša, a vaje tudi igralcem, ki igrajo prostovoljno, ne smejo postati zoperne. Še dve napaki: Dame imajo večinoma premlade maske, kar zelo moti, in pavze so bile posebno zadnjič silno dolge.

Esperantska slovnica je izšla. Esperanto je mednarodni jezik, ki je razširjen po vsem svetu. Pogosto se trdi, seveda krivo, da se pride z nemščino po vsem svetu. Pač pa trdimo to o esperantu. Esperanto nam odpre ves svet. Edino med Slovenci je še malo znan. To pa zato, ker dosedaj nismo imeli nobene slovnice. Sedaj pa smo dobili slovnico, ki je prirejena po najboljšem originalu, ki ga nahajamo v esperantski književnosti. S pomočjo te slovnice se priučiti lahko vsak sam brez učitelja esperantu v najkrajšem času. Posebno izborno bo služil „ključ“, ki pomaga rešiti vsako še tako zavozlano mesto. Ker se je tiskalo le 500 izvodov, je tisk precej dražji, kakor se je računalo prvotno. Razven tega se je pridjal ta „ključ“ še-le potem, ko je bila cena že določena. Za

to stane izvod 1.20 K, po pošti 10 v več. Naročite hitro, da ne zamudite. K 5 izvodom priložimo zastoj zbirko zanimivih povesti. Knjigo se dobi samo pri založniku L. Koser, stud. iur., Juršinci pri Ptuj, Štajersko.

Kranjsko.

Mlekarski tečaj na Vrhniki. V času od 15. apr. do 15. septembra t. l. priredi deželni odbor drugi mlekarski tečaj na združni mlekarni na Vrhniki. Na tečaj bo deželni odbor sprejel 14 učencev. Na Kranjsko pristojni učenci plačajo za hrano, stanovanje in pouk za cel čas tečaja 150 K, izven kranjski učenci pa 250 kron. Šestim na Kranjsko pristojnim učencem podeli deželni odbor v ta namen podporo po 150 kron, dve-ma pa po 75 kron. Prošnje za vsprejem je vlagati na deželni odbor do 5. aprila t. l. Prošnjam je pridejati dokazila o dovršeni starosti 16 let, o domovinski pravi-ci, o primernem zdravju in lepem vedenju. Učenci, ki se bodo učili do cela ali do polovice na lastne stroške, morajo priložiti tudi obvezno pismo starišev ali njih varuhov, da bodo plačevali zanje oskrbnino. — Deželni odbor kranjski, v Ljubljani, dne 18. marca 1910.

Primorsko.

Kompromisna pogajanja med istrskimi Slovani in Italijani. V pondeljek so se vršila v Poreču kompromisna pogajanja radi delitve istrskih občin po narodnostih. Kakor se čuje, ni prišlo do nikakega sporazuma in se bodo pogajanja nadaljevala začelkom aprila. Kakor se čuti, so se vršila v pondeljek tudi v Trstu kompromisna pogajanja med Slovenci in Italijani radi laške univerze. O izidu ni dosedaj nič znanega. — Če se le ne bo Istra delila v prid laške univerze v Trstu in v škodo bodočega slovenske vseučilišča v Ljubljani.

Liberalna društva poginajo. Posušilo se je liberalno društvo v Temnici na Krasu. Z jetiko se bori liberalno društvo „Podgora“ v Podgori. Kot zadnje zdravilo so postavili liberalni Podgorci bivšega našega Toneta Klančiča na čelo društvu. Ne vemo, ali bo kaj izdalo. — Huda bolezen pritiska na sovedenjsko „Nado“. Še en ples, pa je po njej! — Občanski „Novi žar“ je zgorel. — Opatijski „Kras“ se zdravi že dolgo. Ne vemo, kaj bo. — Že davno se je posušil mirenški „Miren“. — „Branik“ pri Barki slabo brani mejo. Pravijo, da nima kdo braniti. — In tako dalje. Ljudstvo spoznava nepotrebo liberalnih društev.

Razgled po svetu.

Javna dela v Sarajevu in Mažari. Sarajevski občinski svet je po dolgih razpravah sklenil najeti nad 5 milijonov kron posojila za zgradbo vodovoda, električne centrale, gasilskega doma in regulacijo nekaterih ulic. Sklep je bil še gorak, ko so Mažari že dvignili krik v časopisju, da se mora ta dela oddati mažarskim podjetnikom. Kako solidni so ti podjetniki, so dokazali ob postavljanju vojaških poslopij, o čemer smo opetovano poročali. Jasno je za vsakega, da smatrajo Mažari Bosno čisto enostavno za deželo, ki jo smejo ropati in pleniti, kakor svoj čas Turki kršćanske zemlje. — Azijati!

Poljaki v Petrogradu. Med poldrugim milijonom prebivalcev, ki jih šteje Petrograd, je 85.000 Poljakov. Med njimi so zastopani vsi sloji od aristokrata in najvišjega uradnika, pa doli do preprostega obrtnika in delavca. „Towarzystwo dobroczyńsici“ v-zdržuje 14 srednje deško šolo, 4 razredno osnovno šolo, možko nižjo gimnazijo in žensko polno gimnazijo. Razen tega imajo Poljaki še tudi več privatnih šol. Izmed poljskih društev je omeniti „Sokola“, društvo poljskih zdravnikov in prirodoslovcev, društvo poljskih arhitektov, pedagogično društvo in društvo za poljsko vedo. V Petrogradu izhaja poljski dnevnik „Dziennik Peterburgski“. Iz teh podatkov je razvidno, da so poljaki v Petrogradu izredno agilni, in da je njihov položaj nemara boljši, kakor položaj Čehov na Dunaju.

Poljska republika v Ameriki. Poljaki, naseljeni v Braziliji na ozemlju med državama Parana in St. Catharina na meji Urugvaja, so proklamirali neodvisno poljsko republiko: „Missoes“ (Usoda). Začasna vlada, na katere čelu je tovarnar Stamborski, se nahaja v mestu Porto Uniao da Victorja. Poljski listi priobčujejo o tem dogodku obširne članke.

**Vesele velikonočne
praznike želi vsem do-
pisnikom, naročnikom
in bralcem našega lista
Uredništvo in upravništvo.**

MALA NAZNANILA

ki se prejema po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

St. Ilj v Slov. goricah.

Krasno posestvo, ob železni in državni cesti, ki meri okrog 20 oralov najlepše zemlje, z zidanimi poslonji se proda kakemu Slovencu. Naslov pove uredništvo Straže. 45

Zaradi preselitve v Maribor prodam svoj vinograd Zagradom pri Celju (prej Vabič). Natančnejši pogoji se zvedo pri g. dr. Jos. Vrečko, odvetniku v Celju. — Karolina Planer. 23

Redka prilika!

Po požaru uničena tovarna mi je prepustila celo zalogo rešenih, finih, tožkih

flanelnih posteljnih odevi v razprodajo. Odeje imajo komaj vidne vodene madeže in jih prodam po tri komade za 9 K; gospodarske težke odeje 4 komade za 10 K z povzetjem. Odeje so 190 cm dolge in 135 cm široke, zelo tople in mehke. Prepričan sem, da da bode vsakdo z mojo pošiljateljavo zadovoljen. 23

Oton Bekera, c. kr. finančni nadpaz v p., Nahod, Češko.

Delavnica za popravila!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustr. cenik zastoj! Gramofone od 20 do 200 K.

Niklasta remont.-ura K 3.50
Pristna srebrna ura " 7.—
Original omega ura " 18.—
Kuhinjska ura " 4.—
Budiljka, niklasta " 5.—
Poročni prstani " 2.—
Srebrne verižice " 2.—
— Večletna jamstva.

Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach

urar in očalar
Maribor, Gosposka ulica 26.

Kupujem zlatino in srebro. —

Službo išče kot pismonoša trezen fant, 28 let star, vešč slovenskega in nemškega jezika ter v stanu, če je treba, položiti kavejo. Naslov v uredništvu. 30

Izurjen pozlatarski pomočnik za cerkveno delo dobi takoj stalno službo pri Alojzu Zoratti, Maribor, Schmidererjeva ulica 3. Istotam se sprejmo tudi vajenca. 24

Velikonočne dopisnice

kakor tudi za godove s cveticami itd.

— se dobivajo v velikanski izbiri pri

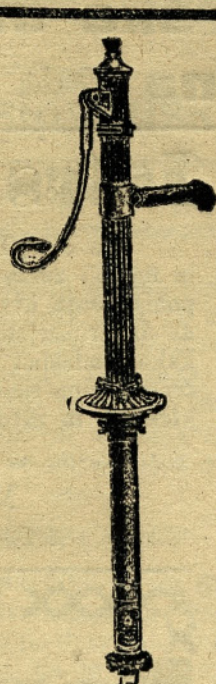
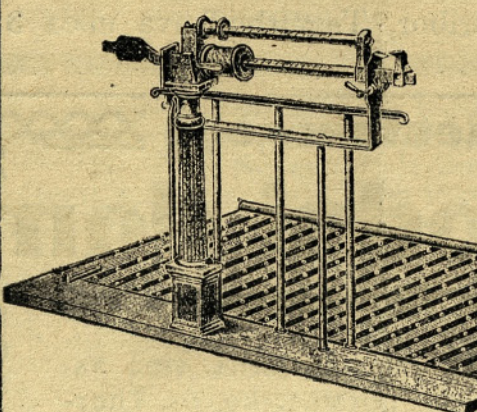
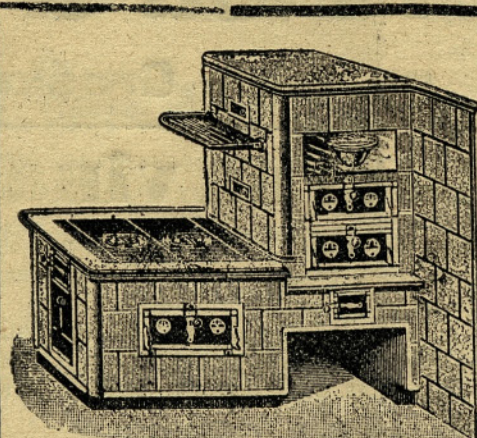
Goričar & Leskovšek v Celju

trgovina s papirjem in pisalnim orodjem.

Na debelo in drobno!

220

Na debelo in drobno!

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast.

koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidraličnimi vidri. Izdelujem vsake vrste tehtnice, tudi premostne (Brückenwagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Službo hišnika

odda Cirilova tiskarna v Mariboru. Pismene prošnje se naj pošljejo: „Katoliškemu tiskovnemu društvu“ v Mariboru.

Nikoli več

ne bodem menjal mila, od kar rabim Bergmanovo Steckenpferd-lilijino milo (znamka Steckenpferd) od Bergmanna & Co., Tešin na Labi, ker je to milo najbolj učinkujoče od vseh drugih zdravilnih mil zoper pege; pospešuje tudi, da ostane polt sveža in lepa. Komad stane 80 vin. in se dobi v vseh lekarnah, drožerijah itd.

Za obmejne Slovence!

Od vsakih 1000 K, za katere se kdo zavaruje za življenje pri meni, odstopim 4 K na me od padajoče provizije, za obmejne Slovence. ::

Franc Pograjc, glavni zastopnik „Vzajemne zavarovalnice“, Maribor, Fabrikasse 21.

Sprejemam zavarovanja proti ognju pod najugodnejšimi pogoji. 42

Volneno

blago, cefiri, batisti in perilni kambrik za ženske obleke v velikanski izbiri in po čudovito nizkih cenah se dobi v narodni veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje.

Vzorec proti vrnitvi zastoj in pošiljate čez K 20 — franko. Prepričajte se o „Bomba“ tkanini, katera je preiskušena najboljša za žensko in moško obleko. — Kos 28 met. franko K 15.50. Čajgasti ostanki po 20 met. trpežni K 8.—, fini K 10.—, zelo fini K 12.—.

Zahtevajte v gostilnah katoliško narodne liste: Straža, Slov. Gospodar.

Kje se dobi pristno vino v steklenicah?

V sodnijski ulici št. 17,

I. nadst. v **Mariboru:**

novi, sladki, jako okusni, zajamčeno pristni, naravnost od kmeta iz Zaverških Halož 1. po 52 v; staro, belo, od ravnotam, jako močno, priporočljivo za bolnike, 1. po 76 v. — Za obilni obisk se priporoča slav. občinstvu **Marija Veras.**

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinogasse šte. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča

:: dela :: 53

Postrežba točna! :: :: :: Cene nizke!

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar. Ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo, za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šak konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4½%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poročstvo po 5½%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izven praznikov. — V uradnih urah se sprejema in plačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. dopoldne. 6

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne knjižice.

štajerski
konjak.

na voglu Graške in Okrožne ceste Cene nizke!!

Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.